

PŘIPRAVOVANÉ AKCE

31. 10. Čt	Schůze Klubu chovatelů ovcí zwartbles, Kouty
01. 11. Pá	NT plemenných beranů a kozlů, Borek u Štědrý
01. - 02. 11.	27. mezinárodní konference chovatelů ovcí a koz, hotel Luna, Kouty
06. 11. St	ENT plemenných beranů valašské ovce, NT plemenných beranů a kozlů, Bludovice u Nového Jičína
06. 11. St	Klasifikace plemenných beranů ze stáje Kosař, Nový Knín
09. 11. So	NT plemenných beranů a kozlů Sedlčany
15. 11. Pá	NT Počítky, klasifikace ze stáje
16. 11. So	Zabijačka na Zlobici, vepřové hody, country hudba
20. 11. St	Klasifikace plemenných beranů ze stáje, Žilina u Nového Jičína
07. 12. So	Advent na Zlobici

AKTUALITA

Katarální horečka ovcí v ČR - virus a vakcína

Vážení chovatelé,

aktuální informace o katarální horečce ovcí a možnostech vakcinace proti tomuto viru naleznete v rubrice **VETERINÁŘ NÁM RADÍ na s. 42**

*„Bioveta přichází s rychlým a účinným řešením v podobě nové vakcíny **BioBos BTV 3**.*

Nová vakcína tak reaguje na akutní stav, kdy 6. září letošního roku byla v České republice po 15 letech potvrzena nová ohniska katarální horečky ovcí. V současnosti jich je potvrzeno téměř na tři desítky a další budou nejspíše přibývat. Účinnou a efektivní prevencí před nákazou je vakcinace, která je možná již od prvního měsíce věku zvířete. Efektivně tak ochráníte nejen své stádo, ale napomůžete zamezit šíření infekce. Rychlost, jakou Bioveta reaguje na aktuální hrozbu, podtrhuje i skutečnost, že nová vakcína BioBos BTV 3 by měla být dostupná veterinárním lékařům již od čtvrtka 3. října.“ (z webu Bioveta)

Chovatelé, kteří mají o tuto vakcínu zájem, se mohou obrátit na své veterinární lékaře.

Podrobnější informace o šíření, vakcinování i s výsledky očkování v západních zemích budou prezentovány na chovatelské konferenci v Koutech 1. - 2. 11. 2024.



OBSAH

Kontakty	2
Úvodník	
Úvodník	3
Z domova	
Ovčácké slavnosti v Nepomuku, výstava v Horšovském Týně	4
Goralski świąta 2024 v Jablunkově	9
Závody v ovládní ovcí pomocí ovčáckých psů	
Pavlinov 2024	13
Ovenálie Zlobice 2024	15
Setkání chovatelů MSK při smažení vaječiny	23
Výstava Země živelka 2024	23
Nákupní trh a reklasifikace v Modleticích	29
Stříhání ovcí v Nýdku	32
Podzimní nákupní trh plemenných beranů a kozlů v Podvihově	34
Kurz stříhačů 2024 na Zlobici	38
Ze zahraničí	
Mezinárodní mistrovství SR ve stříhání ovcí	38
Pastevečtí psi v Německu - opatření na ochranu stád před vlčími útoky	39
Jak je u nás	
Farma Rudimov - Masozlúky	40
Veterinář nám radí	
Virus katarální horečky ovcí v České republice	42
Pořad je co se učít	
Vysoké teploty způsobují u ovcí problémy s plodností	46
Vlnářské tvořivé okénko	
Plstěná žabka	50
Představujeme členy klubu - Vlasta Konrádová	50
Exkurze Klubu zpracovatelů vlny a dalších přírodních materiálů na Slovensko do Vlnářské manufaktury	51
Připravované akce	
Mezinárodní konference chovatelů ovcí a koz, Kouty 2024	53
Workshop paraziti ovcí a koz v praxi	54
Úřední deska	
Vyjádření SVS ve věci mimořádných veterinárních opatření - dne 20. 9. 2024	55
Společenská rubrika	
Šedesátiny Vladislava Kopeckého	58
Pětasedmdesátiny Václava Maršálka	58
Sedmdesátiny Ing. Milana Pokorného	58
Smutná zpráva - Jaroslav Kruba	59
Odešla největší osobnost našeho ovčáctví - prof. František Horák	59
Inzerce	63

Svaz chovatelů ovcí a koz z.s.

Chovatelů 500, 252 09 Hradištko
e-mail: info@schok.cz, www.schok.cz
IČO 63109859, DIČ CZ 63109859
Bankovní spojení: Raiffeisenbank 6653093002/5500
Datová schránka: vx7rcqj

vedení plemenných knih ovcí

Zlobice ev. č. 55, 666 03 Malhostovice
Hana Vystrčilová, tel.: 777 754 801
e-mail: pkovce@schok.cz

vedení plemenných knih koz

Chovatelů 500, 252 09 Hradištko
Šárka Kořínková, tel.: 777 754 813
e-mail: pkkoz@schok.cz

Předsednictvo SCHOK z.s.**Předseda**

Ing. Richard Konrád, tel.: 777 754 802,
e-mail: konrad@schok.cz

1. místopředseda

Ing. Tomáš Klíma, tel.: 602 321 507,
e-mail: klima@schok.cz

2. místopředseda

Ing. Roman Ciešlar, tel.: 777 754 823,
e-mail: cieslar@schok.cz

Ředitel

Ing. Jiří Huml, tel.: 777 754 821, e-mail: huml@schok.cz

Spolková rada SCHOK z.s.

Ing. Richard Konrád, Ing. Tomáš Klíma, Ing. Roman Ciešlar

Středočeský kraj

Petr Kříž, tel.: 603 825 187, e-mail: ovce.pk@seznam.cz

Jihočeský kraj

Ing. Jan Vejčík, tel.: 721 100 001, e-mail: info@puvodnivalaska.cz

Plzeňský a Karlovarský kraj

Ing. Václav Kovář, tel.: 725 990 159, e-mail: info@arbocom.cz

Ústecký kraj

Jan Hála, tel.: 777 826 300, e-mail: ustecky@schok.cz

Liberecký kraj

Josef Pulíček ml., tel.: 723 063 442,
e-mail: josef.pulicek2@farmapencin.cz

Královéhradecký kraj

Milada Kvirencová, tel.: 604 706 642,
e-mail: milada.kvirencova@seznam.cz

Pardubický kraj

Michaela Kvisová, tel.: 777 664 636,
e-mail: info@romanovsheep.cz

Vysočina

Ing. Marie Jahodová, tel.: 606 314 379,
e-mail: marie.jahodova@email.cz

Jihomoravský kraj

Ing. Jiří Huml, tel.: 777 754 821,
e-mail: huml@schok.cz

Zlínský kraj

Pavel Slovák, tel.: 606 951 454, e-mail: slovak.pavel@volny.cz

Moravskoslezský kraj

Martin Carbol, tel.: 724 838 791, e-mail: 321.martin@seznam.cz

Předseda PKO

Ing. Martin Hošek, Ph.D. tel.: 777 754 809, 606 319 882,
e-mail: hosek@mendelu.cz

Předseda PKK

Ing. Ladislav Strnad, tel.: 777 754 855,
e-mail: strnad@schok.cz

Revizní komise Svazu chovatelů ovcí a koz z.s.**Předseda**

Mgr. Ján Kováč, tel.: 777 754 808, e-mail: kovac@schok.cz

Členové RK

Ing. Nikola Havrdová, tel.: 607 592 105, e-mail: havrdn@fzt.jcu.cz
Ing. Petr Kotlaba, tel.: 731 159 641, e-mail: kotlaba@agrotrans.cz
Radek Říha, tel.: 728 492 496, e-mail: radek.riha71@gmail.com
Stanislav Zámečník, tel.: 602 733 627,
e-mail: stanislav.zamecnik@seznam.cz

ZPRAVODAJ SVAZU CHOVATELŮ OVCÍ A KOZ z.s.,**vydává:**

Svaz chovatelů ovcí a koz z.s., zapsán ve spolkovém registru Městského soudu v Praze, oddíl L, vložka 74909,
redakce: SCHOK z.s., Zlobice ev. č. 55, 666 03 Malhostovice, www.schok.cz, e-mail: info@schok.cz,
evidováno u Ministerstva kultury ČR pod č. MK ČR E 12925
ISSN 1213-371X

Neprodejné! Zpravodaj je určen členům Svazu chovatelů ovcí a koz z.s.,
roční členský příspěvek SCHOK z.s. je 450 Kč, příspěvky na rok 2024 můžete poukázat na účet Svazu u Raiffeisenbank
6653093002/5500 (variabilní symbol Vám bude přidělen po dohodě s redakcí – Vlasta Konrádová)
nebo je zaplatit složenkou.

Redakce zpravodaje nezodpovídá za obsah inzerátů.

Redakční rada:

Ing. Richard Konrád, Ing. Vít Mareš, Ing. Jiří Huml, Ing. Tomáš Klíma,
Ing. Martin Hošek, Ph.D., Ing. Roman Ciešlar, Ing. Ladislav Strnad, Mgr. Iva Oukropcová – redaktor

Grafická úprava a tisk:

SET SERVIS centrum reklamy a tisku s.r.o., Helvíkovice 113, 564 01 Žamberk, e-mail: studio@setservis.cz, www.setservis.cz

Distribuce:

5P Agency, Pražákova 876/66, 639 00 Brno
Do tisku předáno 8. 10. 2024, náklad 1100 ks
Uzávěrka příštího čísla: 11. 11. 2024

■ ÚVODNÍK

Vážení chovatelé, vážení čtenáři,

rok 2024 pomalu končí a je na čase se za ním ohlédnout. Bohužel se naší republice ani letos nevyhnuly mimořádné události, které negativně ovlivnily životy našich občanů. Velké povodně, které zasáhly některé regiony, způsobily ztráty na životech a velké materiální škody v miliardových hodnotách. Po patnácti letech se objevila v našich chovech ovcí a koz katarální horečka ovcí („KHO“). Státní veterinární správa musela vyhlásit mimořádná opatření, která se negativně dotkla nejen přesunů zvířat v rámci republiky, ale zejména vývozu jatečných zvířat do zahraničí, což samozřejmě způsobilo chovatelům velké ekonomické ztráty. Kvůli této situaci muselo vedení Svazu zrušit celostátní výstavu ovcí a koz v Lysé nad Labem a na základě veterinárních nařízení musely být upraveny podmínky účasti chovatelů na bonitačních svedech. O KHO přinášíme informace na jiném místě Zpravodaje.

Omlouvám se za neveselý úvod, ale bohužel je to realita, s kterou se budeme muset umět vypořádat. Nyní se budu věnovat našim chovatelským a svazovým otázkám. Uspořádali jsme velké výstavy jako Zemi životelku v Českých Budějovicích, Ovnálie na Zlobici a řadu krajských výstav ovcí a koz v našich krajích. Předvedená zvířata na těchto výstavách byla kvalitní ukázkou chovu ovcí a koz v ČR a za přípravu těchto akcí je potřeba poděkovat všem, kteří se podíleli na jejich organizaci. Vlivem počasí musely být v září bohužel zrušeny dvě velké krajské výstavy ovcí a koz, a to v Královéhradeckém kraji a Pardubickém kraji.

Prosadili jsme na MZe pro rok 2024 do Zásad, kterými se stanovují podmínky pro poskytování dotací (titul 2.A.), nové dotační tituly: Podpora chovatelů na plemennou jehnici nebo kozičku s doloženou plemennou hodnotou, vybranou uznáním chovatelským sdružením do plemenitby, zařazenou ve

výsledných plemenných třídách do vlastního chovu v období 1. 9. 2023 do 31. 8. 2024. Tohoto dotačního titulu využilo 300 žadatelů, kteří zařadili v tomto období do plemenitby 3.627 kusů jehnic, a 112 žadatelů, kteří zařadili do plemenitby 672 kusů koziček. Celkový objem požadovaných finančních prostředků je 15.046.500 Kč. Evropská komise notifikovala dotační titul 20. G: Zlepšení životních podmínek v chovu ovcí a koz (welfare), který bude zařazen do Zásad již pro rok 2025. Na tento dotační titul je rozpočtováno na rok 2025 cca 60 mil. Kč. Již druhým rokem je chovatelům, kteří hospodaří v oblastech s výskytem vlka, vyplácena náhrada za újmu. Letos bylo podáno cca 340 žádostí o náhrady újmy ve výši cca 70 mil. Kč za rok 2023. Někteří chovatelé již finanční prostředky obdrželi, v některých regionech se žádosti teprve zpracovávají na AOPK a budou vyplaceny později. Nyní pracujeme s MZe na novém dotačním titulu: Podpora dojených farem ovcí a koz s produkcí mléka a mléčných výrobků. Byli bychom rádi, kdyby se tento dotační titul povedlo uvést v život v roce 2026. Myslím si, že se nám povedlo do naší komodity vyjednat a prosadit nemalé finanční prostředky, které by měly přinést stabilitu v chovu ovcí a koz a zastavit snižování početních stavů v České republice. Budeme však muset vynaložit velké úsilí, abychom tyto dotační tituly a finanční prostředky udrželi i do dalších let.

Vážení chovatelé, protože je období připouštění našich ovcí a koz, přeji vám, abyste svá zvířata co nejlépe připravili na toto období, nepodcenili hlavně zdravotní stav a výživu svých zvířat, protože v tomto období se rozhoduje o chovatelském úspěchu pro příští rok. Zvu vás také na naši konferenci do Koutů (1.-2. 11.), kde pro vás připravujeme zajímavý program přednášek s aktuálními tématy, o kterých píšete na začátku tohoto úvodníku.

Ing. Richard Konrád

Vážení chovatelé,

Evropská komise v září 2024 notifikovala v rámci Zásad, kterými se stanovují podmínky pro poskytování dotací, dotační titul **20. G. Zlepšení životních podmínek v chovu ovcí a koz (welfare)**.

To znamená, že v Zásadách na rok 2025 bude tento dotační titul uveden, ale musíme počkat na vydání těchto Zásad, kde bude uveden rozsah a specifikace tohoto dotačního programu. Předpokládá se, že Zásady budou ministerstvem zemědělství vydané do konce listopadu 2024.

Předmětem dotace bude ovce nebo koza samičího pohlaví starší 12 měsíců věku. Žadatelem o tuto dotaci bude chovatel ovcí nebo koz podnikající podle § 420 zákona č. 89/2012 Sb. v zemědělské výrobě dle § 2e, odst. 3 zákona č. 252/1997 Sb., který ovce a kozy chová. Žádat si budou tedy chovatelé splňující tyto podmínky na SZIF.

Přesné znění tohoto dotačního titulu a termín podávání žádostí budeme znát po vydání Zásad, proto sledujte naše webové stránky www.schok.cz, kde Vás budeme podrobně informovat.

Vážení chovatelé ovcí zapojení do kontroly užítkovosti,

Ministerstvo zemědělství a Státní veterinární správa rozhodly, že od 1. 1. 2025 v rámci Metodiky kontroly zdraví bude ukončeno vyšetřování a stanovování genotypů odolnosti vůči scrapie.

Z toho vyplývá, že Státní veterinární ústav v Jihlavě přestane ověřovat původy beranů - parentitu.

Od 1. 1. 2025 začneme u ovcí zjišťovat jejich DNA pro stanovení genomické plemenné hodnoty včetně ověřování původu beranů.

Analýza se bude provádět v laboratoři ČMSCH. Vzorky od zvířat se budou odebírat výtěry z nozder, vzorkovnice na odběry budou do konce roku zajištěné od ČMSCH. Budou je mít k dispozici naši šlechtitelé.

Protože již na stádech probíhá připouštění, tak v případě,

že beran z nějakého důvodu uhynie, je nutné od něj zajistit biologický vzorek (kus ucha, vlánu s kořenovými cibulkami), aby šla od něj stanovit následně DNA pro ověření původu jeho potenciálních potomků.

Program bude financován z Národních dotací přes dotační titul 2.A.a. Podpora ověřování původu a stanovení genomické plemenné hodnoty. Z tohoto dotačního titulu bude 70 % nákladů na stanovení genomické plemenné hodnoty a ověření původu hradit stát, 30 % nákladů si hradí chovatel z vlastních zdrojů.

Toto rozhodnutí bylo učiněno v červnu tohoto roku, takže jsme neměli větší prostor Vás lépe informovat. Veškeré informace budou mít k dispozici šlechtitelé, tak se obračtejte přímo na ně.

Ing. Richard Konrád

OVČÁCKÉ SLAVNOSTI V NEPOMUKU, VÝSTAVA V HORŠOVSKÉM TÝNĚ

V sobotu 20. července se v Nepomuku v areálu farní zahrady za budovou arciděkanství konal již třetí ročník ovčáckých slavností. Akci uspořádala Krajská rada Svazu chovatelů ovcí a koz z.s. pro Plzeňský a Karlovarský kraj (Západočeské sdružení) ve spolupráci se ZO Českého svazu chovatelů v Kasejovicích a místní farností. Příjemná akce, na kterou kromě chovatelské veřejnosti dorazilo i mnoho rodin s dětmi, se i letos vyvedla.



Expozice ovcí a koz v pozadí s kostelem Sv. Jakuba

V příjemném letním počasí byla k vidění krajská výstava plemen ovcí a koz od chovatelů z Plzeňského kraje, výstava drobného zvířectva uspořádaná členy ZO ČSCH v Kasejovicích, ukázky práce s pasteveckými psy, vesnická olympiáda, tvořivé dílničky pro děti a ukázky zpracování ovčí vlny, mnoho tematických dobrot (jehněčí kotlík, grilované sýry, pečené jehněčí, ochutnávky regionálních potravin Plzeňského kraje a mnoho dobrého pití) a hlavně divácky oblíbený šampionát stříhačů ovcí ve Speed shear, na kterém se představili nejlepší stříhači ovcí z celé ČR. Na prvním místě se umístil David Zdrha, druhé obsadil Karel Švarc a třetí příčku vybojovala Jana Šínová.

Akce byla finančně podpořena Plzeňským krajem, městem Nepomuk a Svazem chovatelů ovcí a koz. Za spolupráci děkujeme i MAS Pošumaví, která zajistila stánek s propagací regionálních potravin Plzeňského kraje, a všem sponzorům, kteří poskytli ceny pro chovatele a stříhače (např. ADW, TEKRO,



Ušlechtilý profil ovce valašské - chovatel Jakub Mráz

KETRIS, Zeten Blovice, Radek Sochor - pivovar Zlatá kráva Nepomuk a další.) Poděkování patří i SDH Nepomuk za zapůjčení časomíry. V neposlední řadě chceme poděkovat i všem chovatelům, kteří poskytli svá zvířata na výstavu, a všem zúčastněným organizátorům a pomocníkům (a že jich nebylo málo), kteří ve svém volném čase přiložili ruku k dílu, aby se tato akce zdařila.



Páter Špiřík žehná zvířatům a jejich chovatelům



Nádherná hlava vřesového berana - chovatel pan Radek Říha



Mohérové kozy na výstavu chovatelka paní Alena Bumbová perfektně připravila



Detail berana ovce valašské - chovatel Jakub Mráz



Anglonubijské kozy paní Králikové se rády nechaly hladit od návštěvníků



Předseda SCHOK předává cenu za nejlepšího berana chovateli panu Denkovi v zastoupení p. Roskovce (romanovka)



Čestnou cenu si právem zasloužila paní Alena Bumbová za nádherné mohérové kozy



Z poháru za nejkrásnější kozu se radovala Marie Králiková (anglonubijská koza)



Předání ceny za nejlepší kolekci panu Radku Říhovi (ovce šedá vřesová)



Diváčky velmi oblíbená ukázka pasení ovcí s pomocí psa

O týden později, od pátku 26. 7. do neděle 28. 7., se konala u příležitosti Anenské pouti v Horšovském Týně i výstava drobného zvířectva místní ZO ČSCH v Horšovském Týně. S touto organizací léta spolupracujeme, a tak i letos se zde Krajská rada Svazu chovatelů ovcí a koz, včetně dalších spolupracovníků z řad chovatelů a příznivců, prezentovala podobně jako v Nepomuku výstavou plemen ovcí a koz. V neděli 28. 7. dopoledne pak byla připravena ukázka stříhání ovcí, kterou připravil stříhač Jiří Hrach. Akci navštívilo velké množství lidí a i tato akce byla podpořena Plzeňským krajem.

Letos začátkem října se ještě zúčastníme akce na statku Lüftnerka v Plzeňské ZOO a už pomalu budeme plánovat příští ročník ovčáckých slavností na léto 2025.



Vystavené kolekce v Horšovském Týně



Pro radost malých návštěvníků...

text: Ing. Václav Kovář
foto akce v Nepomuku: Michaela Holubová
foto akce v Horšovském Týně: Ing. Václav Kovář

GOROLSKI ŚWIETO 2024 V JABLUNKOVĚ

První srpnový víkend a 77. ročník folklorního festivalu „Gorolski świato“ v Jablunkově byl již tradičně zahájen sloganem „Ho, ho, ho, hoooo, na Gorola wio“. Samotný pátek doprovázely rovněž různé folklorní akce a další přípravné práce související s naší prezentací SCHOK na této významné události. Letošní rok byl zahrnut a byl veden pod záštitou Moravskoslezského kraje v projektu „Chovatelská a propagační akce na tradičních oslavách Gorolski świato“.

Tři dny s velkým zájmem a vervou proudily davy lidí do přírodního amfiteátru Městského lesa v Jablunkově, kde se střídaly místní i zahraniční soubory. Dalším důležitým bodem a místem na „Gorolskim świyncie“ byla ukázka starých řemesel a výrobků pod názvem „szikowny gorolski rynec“, samozřejmě již historicky pod patronátem Leszka Richtera. Tady jsme přirozeně využili možnosti se prezentovat za SCHOK a ukázat, co všechno dovedeme. Již od čtvrtka jsme chystali vše potřebné, aby prezentace na místních oslavách byla výstižná a zapadla do místních tradic. Počasí letos bylo poměrně příznivé a pomohlo nám k tomu, abychom upoutali návštěvníky a tím jim ukázali, co dokážeme.

V tradičním košáru byla umístěna kolekce mladých zvířat, kde byli zástupci plemene suffolk, oxford down, shetlandská ovce a ouessantská ovce, kde tato předvedená zvířata měla obrovský úspěch hlavně u malých návštěvníků.



Součástí akce bylo tradiční ruční stříhání ovcí v provedení Michala Staszowského, další navazující zpracování vlny manžely Wojnarovými a finalizace výrobků z vlny panem Leszkiem Richterem s komentovaným výkladem a přednáškou z historie našeho regionu. Nevynechali jsme rovněž oblast mléčné produkce ovcí a koz – v místní salaši bylo názorně předvedeno, jak se mléko přemění do podoby tradičního sýra, žinčice atd. Samozřejmě náš svazový stánek ukázal ještě vše, co můžeme připravit z ovce, a zaměřili jsme se na skopové maso, které bylo prezentováno v podobě kotlíkového guláše

z dílny manželů Tomisových a Carbolových. Tradiční skopové klobásy s obrovskou péčí grilovala naše dlouholetá šlechtiželka Daniela Dziková. Nechyběly taktéž dva produkty z mé vlastní dílny, které jsem prezentoval osobně, v hlavní roli opět skopové maso ve finální podobě – Nýdecké skopové klobásy a Bystřický tatarák, zastřešeno a certifikováno jako regionální produkt „GÓROLSKO SWOBODA“. Kozí farma Úvalno předvedla, jak umí přeměnit kozí mléko z vlastní farmy do podoby mléčných výrobků, sýru a dalších chutných produktů. Vše doprovázela pestrá ochutnávka všech produktů, kterou měli na starosti manželé Latečkoví, a zájem byl veliký. Nezapomněli jsme ani na produkci kvalitních kůží z našich chovaných zvířat, kde prezentace také měla obrovský ohlas.

Je samozřejmé, že veškeré prezentace a ukázky doprovázely debaty s návštěvníky, chovateli a rovněž dalšími hosty z politického dění a samospráv. Mluvílo se o všem, co souvisí s chovem koz a ovcí, probíralo se vše, co tíží i naplňuje chovatele, řešila se problematika již zmíněného vlka. Gorolský svátek však navodil takovou pozitivní atmosféru, že jsme si to všichni užili v klidu a dobré náladě, která nás posunuje dál.

Ho, ho ho, hooooo, na gorola wio!

Text: Ing. Roman Ciešlar
Foto: Stanislav Seibert



Kulturní program v areálu Městského lesa



Pozorné publikum



Čilý provoz na stánku MSK



Výrobky z kozího mléka Kozí farmy Úvalno



Kolekce zvířat potěšila zejména nejmenší návštěvníky



Rozhovor nad ovčím kotlíkem manželů Tomisových

OVENÁLIE ZLOBICE 2024

Poklidný prostor přírodního areálu Zlobice se opět proměnil v místo čilého ruchu, příprav a očekávání. Skončila doba plánování a chystání, 17. srpen je tu a s ním 25. celostátní výstava ovcí a koz, 21. ovčácké slavnosti na Zlobici.

Všechny návštěvníky oficiálně přivítali náměstek ministra zemědělství Mgr. Milan Daďourek a starosta obce Malhostovice Petr Grünwald společně s předsedou SCHOK Ing. Richardem Konrádem. Děkujeme. V této chvíli byl již prostor před Kolibou zaplněn nejen stánky nabízejícími farmářské produkty a výrobky z přírodních materiálů, ale i zvědavými hosty. Nabídka byla pestrá, od uzenářských a mléčných výrobků přes nejrůznější hand made výtvary po informační stánky. Samostatnou kapitolu tvořil centrální stan, kde se shromáždili zpracovatelé vlny a jiných přírodních materiálů. K vidění, koupení i vyzkoušení různých technik bylo rezervováno dostatek prostoru a rozhodně byl využitý.



Slavnostní zahájení Ovenálií za přítomnosti Mgr. Daďourka, náměstka ministra zemědělství, a starosty obce Malhostovice Petra Grünwalda

Koliba nabízela bohaté občerstvení od polévek, ovčího guláše, kůzlečího na bylinkách přes klasický řízek a výpečky, nepostradatelné halušky s brynzou a něco sladkého navrch. Ovčí kotlík ovčáckého mistra Honzy Macků, klobásy a leccos k pití, všechno se tu najde.



Jan Macků a jeho ovčí kotlík

V pravé poledne odstartovala oblíbená soutěž o haluškového krále. Letos se přihlásilo sedm účastníků a soutěž byla zvlášť napínavá, neboť král z minulých Jaroslav Němec

dostal silného konkurenta v panu Olexandru Starostinovi z Ukrajiny. Nakonec byl haluškový titul obhájen, ale bylo to skutečně „o ústa“.



Halušková soutěž letos velmi napínavá



Haluškový král Jaroslav Němec, vlevo p. Starostin, skoro vítěz

Výstava plemen ovcí a koz

Po poledni došlo na hodnocení vystavených zvířat v hale. Ujal se ho Ing. Konrád, odbornou porotu doplnil Ing. Hošek. Proběhl nákupní trh, byli vybráni šampioni a vyhlášeny nejlepší kolekce.

Nejlepší kolekce ovcí:

1. místo	valašské ovce ze Stránské z.s.
2. místo	suffok firmy Oveko a.s.
3. místo	zwartbles Ing. Martina Hoška

Šampionka ovce masných plemen: texel Ing. Josefa Balady
Šampionka ovce ostatních plemen: merinolandschaf Ing. Vladislava Vítka

Šampion beran masných plemen: oxford down Daniely Dzikové
Šampion beran ostatních plemen: merinolandschaf Ing. Mariana Sedláře

Nejlepší kolekce koz: burské kozy firmy Oveko a.s.
Šampion kozel: koza hnědá krátkosrstá Pavla Kubeše

Vítěz výstavy: romanovská ovce Michaely Kvisové



Valašky ze Stránského - nejlepší kolekce ovcí, 1. místo



Romanovská ovce p. Kvisové - vítěz výstavy



Merinolandschaf Ing. Vítka - šampionka ovce ostatních plemen



Burské kozy Oveko a.s. - nejlepší kolekce koz



Suffolk od Oveko a.s. - nejlepší kolekce ovcí, 2. místo



Zwartbles Ing. Hoška - nejlepší kolekce ovcí, 3. místo, přebírá Štěpán Čudan



Hnědý kozel p. Kubeše - šampion kozel



Oxford down D. Dzikové - šampion beran masných plemen



Merinolandschaf Ing. Sedláře - šampion beran ostatních plemen, přebírá Jan Macků



Romanovská ovce p. Kvisové



Bílé kozy p. Kubeše



Anglonubijský kozel p. Bittnerové



Beran zwatbles Ing. Hoška



Beran merinolandschaf Ing. Sedláře



Bílý kozel p. Zelenské



Beran merinolandschaf Ing. Vítka



Beran romney ze Sušárny Pohofelice



Lacaune p. Prokeše



Valašský beran ze Stránského



Ovce texel Ing. Balady



Mohérový kozlík p. Plískové



Hnědé kozy p. Kubeše



Burský kozel firmy Oveko

Doprovodný program

V hale byla připravena též ukázka stříže ovcí elektrickým strojkem, kterou měl ve svých rukách Miroslav Sedláček. Děkujeme!

Program probíhal na různých místech areálu, o všem byli návštěvníci informováni naším mladým moderátorem Alešem Kohoutem. Na spodní pastvině se konaly ukázky pasení se psem s poutavým komentářem Vlad'ky Křenkové. „Ukázku pasení ovcí letos provedly Eva Balcárková s chodským psem jménem Dezi, jako zástupce národního plemene, kteří pasou tzv. tradičním způsobem. Lucie Jakobová přijela se psem plemene australská kelpie (Indy) a brder colie (Clay). Obě dámy se aktivně pasení se psem věnují a tuto sezónu se podílely i na výpasech v Jeseníkách. Ukázku komentovala Vladimíra Křenková. Ukázka probíhala na ovcích plemene valaška ze Stránské z.s.“



Vlad'ka Křenková komentuje ukázku pasení



Předení s úsměvem jako vždy



Mohér ve všech podobách

Na volné ploše před Kolibou proběhla krásná prezentace úžasné kombinace přírodních materiálů, zejména vlny, a zručnosti našich přadlenek – módní přehlídka. „Módní přehlídka byla tradiční součástí Ovenálií. Předvedené modely byly z dílny Hany Plískové, Jiřiny Pařilové, Vladimíry Křenkové a Martina Haroka, kteří jako členové Klubu zpracovatelů vlny a jiných přírodních materiálů prezentovali své dovednosti v přeměně vlny či mohéru v krásné a praktické oděvy.“ Tolik komentátorka a předsedkyně klubu Vlad'ka Křenková.



Oblečení pro malé i velké



Kabelky z přír. materiálů letos poprvé a určitě ne naposled

U altánu tradičně rozballili své nádobičko Gorolé. Kroje, předení, stav, zařízení na motání šňůry třeba na gorolský klo-bouk... Taky výroba sýru v kotlíku nad ohněm a ruční stříž ovce v podání mladé střihačky. Díky vám!



Tradiční výroba sýru



Ruční stříž



Šikovné ruce



Pojďte tvořit



Tradiční keramika nesmí chybět

Program pro děti

A co pro děti? Tvořivé dílničky u přadlenek, malování figurek u cesty, skákací hrad i malování na obličej. Na pastvině sportování pro malé i velké, však se podívejte na fotky, jak jim to šlo. Malí milovníci koní se mohli svézt a aspoň chvíli si užít ten nejkrásnější pohled na svět z hřbetu koně, díky i za tuto možnost.



Sportování na pastvině...



...pro malé i velké



Netradiční disciplína namotávání na podkovu

Setkání s Dášeňkou Karla Čapka

Prostranství mezi sruby patřilo jako obvykle tematickému dětskému programu, letos s hlavní hrdinkou Dášeňkou Karla Čapka. Pro mnohé z mladé generace byl kuriozitou mechanický psací stroj či stolní „vytáčecí“ telefon. Pan spisovatel měl ve své pracovně určitě ještě starší, ale i tyto stroje dýchly dobou minulou. Malí účastníci si upltili svou vlastní malou Dášeňku, takové bílé nic, do dlaně se to vešlo...



Jako v pracovně velkého spisovatele...



Jak se s tím volá?



Račte vstoupit



Nejdřív to bylo bílé nic, do dlaně se to vešlo...

Jakmile Dáša povyrostla, sportovali s ní. Překážková dráha, nějaký ten kotoul či osvěžení v „jezířku“, jen račte. Teď by to chtělo nějaké občerstvení, třeba vlastnoručně namíchaný nápoj s příchutí bylinek a citrusů nebo zatočený „psí ocásek“ z datlové pasty a ovesných vloček? Dočista olízané prsty



Dvě Dášeňky



Trochu sportu s Dášou

(a navíc umyté :) se mohly na posledním stanovišti pustit do výroby vlastní malé knihy s nestárnoucími Čapkovými texty a obrázky. Pak už jen na rozhledně foto s hlavní hrdinkou ve fotokoutku a máme hotovo. Věřím, že ten, kdo se zúčastnil, už Dášeňku nikdy nemine jako něco neznámého či přezítého. Je jí sice letos nějakých jedenadevadesát let, ale to přece nic neznamená! :).



Teď už jen sešít a máme knížku



Osvěžení po práci

Večer byl zakončen velkolepě – vodní světelnou fontánou v rukách zkušených malhostovických hasičů. Na některých místech v Brně tou dobou přelo, ale Zlobice odolala a výsledný efekt nebyl nijak narušen. Díky za vaši vytrvalost a um.

Ani letos samozřejmě nechyběla hudba v podání blanenské hudební skupiny Propast a Omičtých Bardů. Mnohé jejich písničky nenechaly v klidu sedět, přidali se hlasem i tělem – děkujeme!

S večerem se přiblížil i konec letošních ovčáckých slavností. Hosté se rozešli, akční tým si oddechl a s úlevou a dobrým pocitem mohl říct: bylo to dobré, za rok zase. Díky vám, bez vás by to nešlo.

Tak tedy – v srpnu 2025 najdete cestu na Zlobici, rádi vás přivítáme (a na předpověď počasí nehleďte, zbytečně by vás poplašila :)

Iva Oukropcová
Foto: Ing. Vít Mareš, Mgr. Iva Oukropcová



Omičtí Bardí



Dílňa malování



Propast Blansko



Chtěla bych být...



Oblíbený skákací hrad



Vodní světelná fontána

■ SETKÁNÍ CHOVATELŮ MSK PŘI SMAŽENÍ VAJEČINY

Fotoreportáž z akce v Košařískách, kde se k přátelskému posezení sešli členové krajského sdružení MSK. Hlavní roli hrála nejen společně sněžená vaječnica, ale zejména přípravy

účasti na tradičním festivalu Gorolski swieto v Jablunkově. Podařilo se obojí, za fotky příjemné i pracovní atmosféry děkujeme Stanislavu Seibertovi.



Foto: Stanislav Seibert

■ VÝSTAVA ZEMĚ ŽIVITELKA 2024

Ve dnech 22. 8. 2024 až 27. 8. 2024 se konal jubilejní 50. ročník tradiční největší agro výstavy v ČR Země živitelka v Českých Budějovicích. Výstava se letos nesla podtitul - Zpátky k tradici.



Pořadatelé Výstaviště ČB se podařilo zaplnit výstavní plochu více než 600 vystavovatelů a doprovodný program sestavit zajímavý jak pro vystavovatele, odbornou veřejnost, tak i pro všechny návštěvníky. Bylo k vidění velké množství moderní zemědělské a potravinářské techniky, zajímavá byla expozice Národního zemědělského muzea, ale na své si přišli i zájemci o myslivost či včelařství nebo rybářství. Velký prostor pro svou prezentaci měly genové zdroje České republiky, návštěvníci mohli vidět zástupce koní, prasat, skotu, včel a samozřejmě ovcí a koz zařazených do programu Národní genová rezerva ČR.

Samozřejmostí byla i výstava ovcí a koz pořádaná SCHOK z.s. Ovčáctví dostalo zajímavý prostor na svou prezentaci a zároveň bylo marketingově podporováno ze strany pořadatele, Výstavištěm ČB.

Na základě již zmíněné velké prezentace genových zdrojů chovatelů ovcí, koz a vše, co k tomu patří, dostali dostatečný prostor pro prezentaci chovů v ČR. Podařilo se vytvořit a ukázat expozici s 16 plemeny ovcí a 5 plemeny koz, celkem

vystaveno 78 kusů zvířat v 40 kotcích. Většina chovatelů dovezla na výstavu kolekce dospělých ovcí a plemenného berana, což určitě bylo lákavé pro návštěvníky. Zastoupena byla většina významných plemen chovaných v ČR, jako například suffolk, texel, charollais, zwartbles, šumavka, valaška apod., ale i málo početná a zajímavá plemena jako například ouessantské ovce a nové plemeno skudde. Zástupcem koz byla bílá koza krátkosrstá, hnědá koza krátkosrstá, anglonubijská, burská koza a zájmové plemeno holandská zakrslá koza. Celkem bylo v rámci výstavy předvedeno 135 kusů zvířat a samozřejmě byla kompletní expozice genových zdrojů – šumavka, původní valaška, hnědá koza krátkosrstá a bílá koza. Tuto kompletní kolekci mohli v tomto roce vidět návštěvníci pouze na Zemi živitelce.



Ministr zemědělství Mgr. Zdeněk Výborný s Ing. Janem Vejčíkem na výstavě plemen ovcí a koz

V rámci expozice výstavy byly hodnoceny kolekce ovcí a koz.

V kategorii kolekce masná plemena bylo pořadí:

1. místo	berrichon du Cher od p. Rolníka
2. místo	texel od p. Prchlíka
3. místo	německá černošlá od SZEŠ Písek

V kategorii ostatní plemena bylo pořadí:

1. místo	zwartbles od p. Strejčkové
2. místo	valašská ovce od J. Vejčíka
3. místo	německá černošlá od SZEŠ Písek

V kategorii kolekce koz:

1. místo	hnědá koza krátkosrstá od p. Maršíka
2. místo	bílá koza krátkosrstá od p. Korzi
3. místo	koza holandská zakrslá koza od p. P. Kříže

Šampionem výstavy byl vyhlášen beran plemene suffolk od p. Beránka a nejlepší ovcí byla bahnice plemene šumavka od J. Vejčíka, nejlepší kozel byl vyhlášen plemene burská koza od p. Vychytila.



Hodnocení beranů

Každý den byla připravena pro návštěvníky komentovaná přehlídka zástupců plemen na předvadišti. Nově se podařilo na každý den zajistit ukázkou práce pasteveckého psa s ovci M. Tancerem, což bylo velice atraktivní pro diváky.



Ukázka ovládnutí ovcí ovčáckým psem

Neděle se nesla ve znamení „Ovčácký den“. Od rána se na předvadišti konala bonitace plemenných beranů a kozlů. Následoval Šampionát beranů plemene zwartbles. Tato přehlídka byla velice zajímavá a letos opět zastoupená chovateli tohoto plemene. Odpoledne již bylo zaměřeno na jednotlivé dílčí ukázky pro návštěvníky, a to stříhání ovcí, dojení kozy a práce pasteveckých psů. Uvnitř pavilonu si návštěvníci mohli prohlédnout zpracování vlny na kolovratu a výrobky z vlny. Již téměř tradičně bylo ukázáno zpracování jehněčího masa, kde kuchař upravoval jehněčí maso a ukázal tak mnoho možností, jak tento druh masa vařit. Nakonec se ukázalo, že tato volba byla velkým lákadlem pro diváky. Nutno podotknout, že kuchař Michal Hruša se svými pomocníky byl famózní. Během dne uvařil šest druhů výborných jídel, která byla vcelku rychlá a jednoduchá, a přesto výtečná. Návštěvníci následně mohli naservírovaná jídla ochutnat a mnoho z nich si určitě odneslo motivaci pro vaření z jehněčího masa. Tuto akci jsme ještě doplnili ukázkou rozporcování jatečního trupu jehněte. Výborně se toho zhostil pozvaný host – profesionální řezník Petr Číhal.

Výstavu navštívilo více než 129 tisíc návštěvníků a zájemců poskytování informací ohledně chovu ovcí a koz na info stánku v rámci expozice bylo hodně.

Již během konání výstavy byl patrný trend poslední let, kdy se management pořadatele snaží uspořádat komplexní výstavu prolínající všechny segmenty v zemědělství. Je zde nastavena vize, kdy vše se sebou souvisí a z prosté výstavy se stává společenská událost, kde se prolínají a setkávají všichni, kdo chtějí dělat zemědělství poctivě. Opravdu se to stává místem setkání, vyměňování zkušeností i navazováním kontaktů a obchodu.

Tímto mi dovolu,te, abych velice poděkoval všem lidem, kteří se podíleli na přípravě a realizaci výstavy. Ve svém volném čase odvedli na výstavě Země živitelka velký kus práce a bez těchto lidí by výstava neproběhla tak hladce a úspěšně. Dále bych chtěl poděkovat všem chovatelům, kteří dovezli své ovce a kozy. Velice si toho vážím a pevně věřím, že spolupráce bude tímto způsobem fungovat i v následujících letech.

Ing. Jan Vejčík
Předseda Jihočeského krajského sdružení SCHOK z.s.

Foto: Tomáš Miklík, Elena Vejčíková, Matyáš Vejčík



Návštěva pana prezidenta u ovčácků a kozařů na Zemi živitelce



Dojení kozy na Ovčáckém dnu



Ukázka stříže ovcí



Prezentace porcování trupu, řezník Petr Číhal



Pomocníci na výstavě Země živitelka



Na Zemi živitelce bylo pamatováno i na malé návštěvníky



Výstava zemědělské techniky nedílnou součástí



Šumavský beran

Ovčácký den a nákupní trh Země živitelka 2024

Slunné a teplé počasí doprovázelo v neděli 25. 8. 2024 Ovčácký den a nákupní trh na Výstavišti v Českých Budějovicích v rámci akce Země živitelka 2024. Sešla se zde celá řada chovatelů ovcí a koz z různých krajů. Program ovčáckého dne přilákal velké množství návštěvníků této výstavy. Ovčácký den byl klasicky zahájen nákupním trhem, kterého se zúčastnilo 8 beranů. Hodnotitelé byli Ing. Ladislav Strnad a Ing. Antonín Vejčík, CSc., dále byl přítomen u hodnocení šlechtitel Ing. Milan Pokorný. Jako první byli předvedeni 2 berani šumavské ovce linie Limo chovatele Ing. Jana Vejčíka, kteří získali výslednou třídu EA. Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích představila dva berany šumavské ovce linie Bright s výslednou třídou ER a EA. Dále byl hodnocen beran ovce vřesové, kterého představil chovatel Lukáš Kovárna a odvezl si výslednou třídu EB. Chovatel Miloslav Prýmas předvedl dva černé berany ouessantské ovce linie Prinz of Brandenburg, kteří získali výslednou třídu ER a EA. Beran plemene zwartbles linie Zbyslav od chovatelky Marcely Krčmářové získal výslednou třídu EA.

Program byl doplněn ukázkou práce ovčáckých psů plemene border kolie chovatele Michala Tancera. Následoval národní šampionát plemene zwartbles, kterého se zúčastnilo 7 beranů. Celou tuto akci uváděl Ing. Martin Hošek, Ph.D., a hodnocení zúčastněných beranů prováděli Ing. Martin Hošek, Ph.D., Ing. Antonín Vejčík, CSc., a Ing. Karel Krátký.

Nesměla chybět ukázka stříže ovcí. Byla předvedena německá technika stříhání na lavici Jiřím Markem. Ukázku doplnil stříhač Jiří Hrach, který prezentoval australský způsob stříhání (na zemi). Následně dostali i diváci možnost se zapojit a stříž si vyzkoušet. Zároveň byla představena manipulační klec pro ovce, kde byla prezentována úprava paznehtů.

Standardně probíhalo předvádění několika plemenných beranů a kozlů různých užitkových typů a plemen, které doprovázel odborný výklad Ing. Antonína Vejčíka, CSc. Nezapomnělo se ani na kozy, které na předváděšti zastupoval genetický zdroj koz plemene bílá krátkosrstá. Na těchto kozách probíhala ukázka dojení, do které byli zapojeni i diváci, kteří si mohli ruční dojení vyzkoušet. Všechny zmiňované akce plnily v průběhu celého ovčáckého dne tribuny a těšily se velkému zájmu.

Během celého ovčáckého dne probíhala ve vnitřních prostorech pavilonu kuchařská show, která začínala ukázkou správného rozbourání jehněčího trupu na jednotlivé partie, čehož se chopil pan Petr Číhal (jatká Lišov - Petr Číhal s.r.o.). Následně přišel na řadu šéfkuchař Michal Hruza se svými dvěma pomocníky ze známé lipenské restaurace Stodola, který předváděl nejrůznější způsoby úpravy jehněčího masa za použití běžných, ale také neobvyklých příloh a ingrediencí vhodných právě k tomuto typu masa. Návštěvníci měli možnost ochutnat všechny uvařené pokrmy, které si velice chválili a byli ohromeni výslednou chutí. Po celou dobu byly přítomny předlasky, které předváděly celý proces zpracování ovčí vlny (předení, plstění, tkání), až po samotnou výrobu nejrůznějších modelů oblečení a dalších výrobků z ovčího rouna.

Velice děkuji všem, kteří se podíleli ve svém volném čase na organizaci celé této akce, která byla opravdu zdařilá, výborně organizovaná a právě díky tomu byl celý ovčácký den doprovázen veselou, příjemnou a přátelskou atmosférou jako každý rok.

Text: Ing. Anna Poborská, Ph.D., Ing. Ladislav Strnad

Jubilejní šampionát beranů zwartbles

Desetkrát! Tolikrát se již konal šampionát beranů úžasného plemene zwartbles!

Za místo jeho konání jsme před lety vybrali České Budějovice a již po řadu let se neukrýváme s akcí odpoledne ve všední dny, ale jsme hrdou součástí nedělního Ovčáckého dne při konání výstavy Země živitelky. Shodou okolností měla tato, řekli bychom již zralá dáma, letos kulaté výročí, příštím ročníkem totiž vykročí směrem ke stovce.

Letošní ročník se konal 25. 8. 2024, a to od 11 hodin. Většina chovatelek a chovatelů přivezla berany těsně před výstavou, na jejich předvedení to ale nemělo vážnější dopad. I počasí bylo, oproti nejméně dvěma předchozím postkovidovým ročníkům, příjemné a pohodové. A hlavně bylo sucho. Přesněji, pršet začalo dvacet minut po skončení našeho šampionátu, a to nám již nevadilo. Stříhači předvádějící své umění na tom byli o poznání hůř.

Na letošním jubilejním ročníku se sešlo pět beranů pěti linií, a to od čtyř chovatelů. Poprvé chybějícího předsedu klubu, respektive jeho berany, nahradil beran nominovaný SOŠ a SOU z Horšovského Týna, takže počet vystavujících byl zachován. Pěkný byl i počet předvedených linií, tak jako vloni se i letos představili Zoltán, Zachari, Zbyslav a Zbyšek, které doplnil po dvouleté pauze Zoubek, místo loňského Ztepla.

Hodnotící komisi jsem mohl letos nejenom poskládat, ale být i její součástí. Ta tedy pracovala ve složení předseda klubu zwartbles Ing. Martin Hošek, Ph.D., emeritní předseda klubu Ing. Karel Krátký, Ing. Antonín Vejčík, CSc., a konečně Ing. Ladislav Strnad. Celé dění mělo tradiční průběh. Handleři oděni do bílých košil nebo triček a tmavých kalhot se seřadili na předvadišti před hlavní tribunou. Každý beran byl jednotlivě představen, od data narození přes genotyp až po dosavadní uplatnění v reprodukci, tj. kolik bahnic připustil, kolik se mu narodilo potomků a kolik z nich bylo odchováno. Díky předcházejícímu NT byla v předvadišti k dispozici váha



Práce hodnotící komise

a hůlková míra, tak jsme po několikaleté odmlice berany i zvažili a změřili v kohoutku. Vše je v přiložené tabulce. Po představení handleři s berany absolvovali dvě nebo tři kola před tribunou v pohybu a potom nechali komisi pracovat a posoudit zvířata ve výstavních postojích.

Komise neměla jednoduchou práci, tak jako ostatně žádný rok. Řekl bych ale, že tak vyrovnaný ročník šampionátu již dlouho nebyl k vidění. Pokud si vzpomenete na ročníky minulé a mé komentáře k nim, tak jsem mladé berany popisoval jako pěkné, nadějně, doufáme nebo přejeme mu, že příště a podobně. Tak letos to vše nastalo a přijelo to sklídit své vavříny!

Na krásném pátém místě se umístil beran Zoltán ZOL-0026 z chovu Mirky Strejčkové. Typický představitel linie, válcový trup, širší hlava, ale stále zwartblesovská, skvěle připravený a předvedený Milanem Strejčkem.

Na čtvrté pozici se umístil beran, kterého pro SOŠ a SOU v Horšovském Týně přivezl a předváděl Honza Roskovec. Mohutný, dlouhý Zoubek ZOU-0122, krásná hlava, perfektní barevné formální znaky.

Na třetí pozici se umístil dle názoru komise beran Zachari ZAC-0015. Od loňska se „dodělal“, nabral na objemu, dokončil růst a dokonale to na místě prodal. Perfektně připravený, výborně prezentovaný Filipem Strejčkem. Navíc to byl jednoznačně reprodukcí nejaktivnější plemeník z představených.

Druhé místo! Po mnoha účastech a nejméně jedné „bramboře“ se na druhé místo vyšvihla se svým odchovem Marcela Krčmářová. Beránek byl sice nejmladší z prezentovaných, ale byl to skvělý typický Zbyslav. Krásná hlava, dlouhý a hluboký, v roce a půl již 74 centimetrů v kohoutku. Více takových beránků!!



Na druhém místě se umístil beran Marcely Krčmářové

A letošní šampion? Z loňského druhého místa se posunul o další pozici. A zaslouženě vyhrál. Těžšího berana jsme na šampionátu již asi měli, ale nejsem si jistý, jestli vyššího a hlavně delšího! Devadesát centimetrů a půlka k tomu, obrovský, a přitom stále harmonický. Chovateli i divákům jsem na místě tvrdil, že bych se s ním nebál jet na výstavu do Holandska a stojím si stále za tím! Takový typ se mi líbí a líbit nepřestane. A kdo že ho odchoval, přivezl a zvítězil!? Václav Podhradský z Kaliště u Lipí! Zbytek ZBS-0106 to byl!



Vítězem šampionátu beranů ZW byl Zbytek od Václava Podhradského

Všem chovatelkám a chovatelům ještě jednou jménem svým i celé komise gratuluji a děkuji!

Po předvádění jsme se v zázemí napapali a napili, za což moc děkujeme skvělému týmu z jihočeského krajského sdružení!! Celé jsme to ještě jednou probrali a chystali se k domovům. Asi největší překvapení u mne vzbudil povzdech Jirky Schickerů, že by to chtělo nějakou inovaci, osvěžení, obměnu. A doslova mě šokoval tím, že by to chtělo rozšířit i o holky. Ne, nebojte, ne o ty, co tam pomáhaly u zvířat zajišťovat kde co. O holky zwartblesky, udělat z toho šampionát zwartbles!! Teď je to venku a jsem zvědavý, na čem se domluvíme na podzimní schůzi v Koutech! Ale doufám, že to klapne, vždyť zwartbles je přeci nejlepší!!

Ing. Martin Hošek, Ph.D.
Předseda klubu

Foto: Miroslava Strejčková



Skoro všichni aktéři šampionátu ZW v zázemí výstavy



Konečné pořadí účastníků šampionátu beranů ZW

Číslo berana	Linie	Majitel	Chovatel	Datum narození	Genotyp	Váha ve 100 dnech kg	Váha aktuální	Výška v kohoutku	Uplatnění v reprodukci (přípuštěných bahnic/naroz. / odchovaných jehňat)	Celkové pořadí
CZ 43494 034	Zoltán	Miroslava Strejčková	Miroslava Strejčková	22. 2. 2022	ARR/ARR	48	120	84	36/71/70	5
CZ 85322 061	Zachari	Miroslava Strejčková	Martin Hošek	3. 4. 2021	ARR/ARR	55	121	86	37/67/62	3
CZ 45099 034	Zbyšek	Václav Podhradský	Václav Podhradský	15. 3. 2022	ARR/ARR	49	137	90,5	4/7/7	1
CZ 03516 055	Zbyslav	Marcela Krčmářová	Marcela Krčmářová	2. 4. 2023	ARR/ARR	26	68	74	0	2
CZ 38 088 034	Zoubek	SOŠ a SOU Horš. Týn	Miroslava Strejčková	11. 3. 2021	ARR/ARR	35	110	82	30/52/48	4

■ NÁKUPNÍ TRH A REKLASIFIKACE V MODLETICÍCH

Daleko na jihu, pár kroků od Rakouska, v údolí Moravské Dyje leží vesnička o pár domcích a v ní jeden bývalý statek přestavěný na ubytování, dnes bychom moderně řekli na agroturistiku. Není ale přestavěný do posledního místečka, ještě tam zbyly nějaké „chlívky“ a v nich anglonubijské kozy.

Jeden srpnový den každého roku je tu věnován setkání skupiny chovatelů a jejich zvířat kvůli srovnávacímu trhu kozlů a kozlíků. Akcí, která letos připadla na dvacátého, pořádá **Klub chovatelů dojných plemen koz** a zve každého, který chápe, že koza je především o mléce a zdravé tělesné stavbě, nikoliv o puntících v srsti. Klasifikováno bylo 12 kozlíků. 2 byli odroční, 1 ohodnocen v E a zbylých 9 dosáhlo i přes bdělé oko Ing. Ládi Strnada na nejvyšší příčku za exteriér, tedy ER. Výběr šampiona byl tvrdým oříškem. Ze čtyř kandidátů byli poměrně rychle odděleni dva, ale finální rozhodnutí zamotalo komisi hlavu na dlouhé minuty. Nakonec si pohár odnesla Renata Dolejšová za kozlíka předvedeného pod katalogovým číslem 9 jménem Erik z Evženova.



Vážení Blacka

V Modleticích jsou vedle mladých pravidelně vystavováni dospělí kozlí a na nich je prováděna reklasifikace. Tato samozřejmě již nemá žádný dopad na zatřídění zvířete, ale chovatelé poskytnou obraz o jeho dalším vývoji. Na připravenou tabuli se k původnímu lineárnímu popisu z doby klasifikace zvířete dopisuje ten aktuální. Porovnáním čísel je možné zjistit, jestli došlo k úpravě některé mírné vady, dorovnání tělesného vývinu, nebo naopak předváděný jedinec v některém

znaku z nejrůznějších příčin „zakulhal“. Pokud jsou přítomni příbuzní jedinci (otec a syn...) zpravidla z vyvěšeného materiálu „zasvítlí“ dědivé vady. Nakonec byl vybrán i šampion ze starších kozlů. Pohár zůstal na místě, rychlým a jednoznačným rozhodnutím ho za předvedené zvíře pojmenované Tobias vd Clabanus obdržela hostitelka akce Ivana Pokorná.

Společnost, která se v Modleticích pravidelně schází, je mi velmi sympatická tím, že se zaujatě věnuje této, na první



Veterina



Výběr šampiona

pohled zbytečné činnosti. Vláčet někam metrákového kozla a posuzovat již posouzené nepřinese žádný zisk, nic se z toho neprodá a ani dotace na to nejsou. Přesto se kolem tabule s výsledky utvořil diskutující hlouček. Přítomní chovatelé se chtěli posunout ve svých znalostech, což jim vlastně zisk přinese, ale ten, na který se většině nechce čekat. Říká se mu dlouhodobý. Nad vyvěšenými výsledky jsme si řekli, jak si

celkově lineární popis zhodnotit, jaké vztahy mezi sebou jednotlivé znaky mají, jaké hodnoty jsou žádoucí a jaké spolu tvoří harmonii. Akce byla tedy užitečná i pro ty návštěvníky, kteří nic nepřivezli k ohodnocení. Děkujeme hostitelům a zase za rok...

Mgr. Jan Kováč

Foto: Renata Dalejšová, Ivana Pokorná



Fantóm z Kláštera



Víky z Modletic



Jorggos z Modletic



Robin z Modletic



Olafík z Modletic



Luk z Evženova

PODZIMNÍ NÁKUPNÍ TRH PLEMENNÝCH BERANŮ A KOZLŮ V PODVIHOVĚ

Dne 7. září se v Podvihově konal tradiční podzimní nákupní trh plemenných beranů a kozlů, který pravidelně organizuje Moravskoslezské krajské sdružení.



Areál nákupního trhu

Letos bylo na trhu představeno široké spektrum plemenných zvířat, včetně 21 bílých, hnědých a anglonubijských kozlů od sedmi vystavovatelů. Z celkového počtu 21 zvířat bylo 17 zařazeno do chovu, dva kozlové byli odročeni a dva vyřazeni.



Hodnocení kozlů probíhalo ve třídách ER, EA, EB, IA a IB. Pan Tomáš Koudelka předvedl kolekci bílých kozlů, přičemž získal jedno ocenění třídy ER a dvě třídy EA. Kozel z linie Kardinal získal titul šampiona trhu. Školní statek Opava přivezl hnědé kozly, kteří byli oceněni dvakrát třídou EA a jednou třídou ER. Šampionem trhu se stal kozel z linie Hansi.



Šampioni trhu - bílý kozel linie Kardinal, hnědý kozel linie Hansi

Paní Mgr. Simona Silberová předvedla tři bílé kozly, kteří získali ocenění třídy EA, a zároveň si odnesla ocenění „Za zásluhy a přínos v chovu koz“.



Mgr. Silberová přebírá ocenění za zásluhy a přínos v chovu koz

Nákupního trhu se zúčastnilo i deset vystavovatelů s plemennými berany, kteří předvedli celkem 53 zvířat. Dva berani byli odročeni. Hodnocena byla plemena texel, suffolk, lacaune, oxford down, clun forest a charollais.

V kategorii texel předvedl pan Jiří Gryžboň dva berany, z nichž jeden byl oceněn třídou EB a druhý třídou EA. Beran linie Tabery si odnesl titul šampiona trhu v kategorii maskovaných plemen.



Šampion maskových plemen - texel Jiřího Gryžboně

Paní Dagmar Marková předvedla sedm beranů plemene oxford down, kteří získali čtyři ocenění třídy EA, dvě třídy EB a jednu třídu IA.



Pan Jiří Prokeš se svými osmi berany plemene lacaune dosáhl tohoto ocenění: 1x ER, 3x EA, 2x EB, 1x IA a 1x IB.



Berani lacaune Jiřího Prokeše

Plemeno charollais bylo zastoupeno jedním beranem, předvedeným firmou Bioconsulting s.r.o., který byl oceněn třídou IA.

Plemeno suffolk reprezentovali chovatelé Igor Sikora, Bc. Martin Carbol, Ing. Michal Staszowski a Vítězslav Tomis. Pan Sikora získal se svými třemi berany hodnocení třídy EB, zatímco pan Carbol předvedl pět beranů s hodnocením třídy EA a dvěma třídami EB. Pan Tomis přivezl celkem 18 beranů, kteří byli hodnoceni osmi třídami EA, pěti třídami EB, čtyřmi třídami IA a jednou třídou IB. Dva berani pana Staszowského byli oceněni třídami IA a EB.



Kolekce beranů suffolk

Plemeno clun forest zastupoval Ing. Martin Neuwirth se čtyřmi berany, kteří získali dvě ocenění třídy EA a dvě třídy EB. Beran z linie Pixie byl zvolen šampionem trhu v kategorii kombinovaných plemen.

Velké díky patří posuzovatelům Ing. Tomáši Janošovi, Ph.D., a Ing. Michalu Milerskému, Ph.D., za jejich objektivní a vstřícné hodnocení, přátelskou atmosféru a cenné rady, které přispějí k dalšímu zlepšení chovu. Chovatelé předvedli výjimečná zvířata, která odrážela jejich pečlivou a neúnavnou práci.

Naše velké poděkování patří i paní Heleně Tomisové za zajištění občerstvení a Daniele Dzikové a celému týmu za přípravu trhu.

Text: Ing. Jitka Latečková-Fonioková
Foto: Stanislav Seibert



Šampion kombinovaných plemen - clun forest Ing. Neuwirtha



Občerstvení na stánku MSK



Elitní nákupní trh ouessantské ovce v Podvihově konaný 7. 9. 2024

První zářijovou sobotu se v letošním roce poprvé uskutečnil „Elitní nákupní trh ouessantské ovce“ na Moravě. Trh organizoval Svaz chovatelů ovcí a koz z.s. ve spolupráci s Klubem chovatelů plemene ovce ouessantská. Toto plemeno získává popularitu díky usilovné práci všech chovatelů a propagaci plemene. Ovce ouessantská oslovuje svým pozoruhodným exteriérem, svou odolností a nenáročností.

Bylo skvělé se potkat s ostatními chovateli a vyměnit si cenné zkušenosti a znalosti.



Účastníci ENT plemene ouessantská ovce



Berani z farmy EkoTera

Bylo vystaveno celkem 13 beranů od 4 vystavovatelů. Lze konstatovat, že všichni předvedení berani se pyšili mohutnými krásnými rohy, hřívou a svým exteriérem zaujali.

Při posuzování se ukázalo, že se mění charakter vlny z třídy A-C až do sortimentu D. Jedná se o oblast, kterou klub v současnosti sleduje a vyhodnocuje vlivy, které tuto změnu působí (podnebí, charakter pastvy, nadmořská výška apod.).

Další oblast, na kterou se začínají členové klubu zaměřovat, je udržení optimálního výškového rámce. Z vystavených beranů se 5 kusů pohybovalo na výškové hranici. Což nám signalizuje nutnost věnovat větší pozornost při připouštění jednotlivých jedinců a dodržovat přírodní/primitivní způsob chovu, který je pro toto plemeno charakteristický.



Měření kohoutkové výšky beranů

Dobrých výsledků dosáhl pan Ing. Petr Meduna, který předvedl dva berany linie Raimund standardní výšky a velmi pěkného exteriéru s hodnocením ER a EA.

Paní Mgr. Iva Hánová předvedla dva berany linie Nostica s krásnou výslednou třídou 2x ER.

Firma Eko Tera představila 3 berany linie Maigret s výslednou třídou 1x ER a 2x EA a jednoho berana linie Remelth s výslednou třídou ER se 100 bodovým hodnocením a titulem 2. vicešampion elitního nákupního trhu ouessantské ovce. Ocenění



Beran Ing. Petra Meduny



Berani Mgr. Ivy Hánové



2. vicešampion - beran linie Remelth, farma EkoTera

předal pan Ing. Michal Milerski, Ph.D Paní Ing. Jitka Latečková-Fonioková tentokrát předvedla odchované berany dvou nových linií Serge a Queral s výsledným hodnocením ER. Beran linie Serge získal titul Šampiona elitního nákupního trhu ouessantské ovce. Dále představila dva berany linie Joris. Beránek v černém zbarvení obdržel výslednou třídu EA a hnědý beránek získal výslednou třídu ER a obdržel titul 1. vicešampion ENT.



Šampion ENT - beran linie Serge



1. vicešampion - beran Joris, chovatelka Ing. Latečková Fonioková

Moc děkujeme posuzovatelům panu Ing. Tomáši Janošovi, Ph.D., a Ing. Michalovi Milerskému, Ph.D., za jejich objektivní a vstřícné hodnocení, přátelskou atmosféru a v neposlední řadě za jejich rady a informace pro zlepšení chovu ouessantských ovcí.

Věříme, že naši berani oslovili i přátele chovatele z Polska a Slovenska, kteří Elitní nákupní trh navštívili. Chovatelé dlouhodobě usilovně pracují na kvalitě svých chovů a za velké pomoci šlechtitelů se chovy v České republice stávají konkurenceschopnými se zahraničními chovy.

V roce 2025 se Elitní nákupní trh ouessantské ovce uskuteční opět v Lysé nad Labem. Těšíme se, že se zde setkáme ještě s větším počtem chovatelů a příznivců tohoto plemene.

Text: Ing. Jitka Latečková-Fonioková
Foto: Stanislav Seibert

KURZ STŘIHAČŮ 2024 NA ZLOBICI

Ve dnech 17. – 18. září 2024 se na Zlobici kurz střihačů, kterého se zúčastnilo 15 zájemců. Zkušenosti a rady jim předávali mistři střihači – Jana Šínová, Miroslav Sedláček a Marek Langer pod vedením předsedy ČAS pana Thierry Delhomme. Svůj podíl na kurzu měly také ovečky plemene suffolk, které patří akciové společnosti OVEKO. Na konci fyzicky náročného kurzu obdrželi frekventanti Osvědčení o absolvování.

Naše poděkování patří všem, kteří se podíleli na přípravě a průběhu kurzu. Speciální poděkování patří Zuzaně Vystrčilové za výbornou kuchyni, kterou všichni na kurzu ocenili.

Ing. Jiří Huml



Účastníci kurzu střihačů 2024

MEZINÁRODNÍ MISTROVSTVÍ SR VE STŘIHÁNÍ OVCÍ

Vážení čtenáři ovčácko-koziho zpravodaje, dovolte mi Vás seznámit s akcí u našich slovenských kolegů, a to s Mezinárodním mistrovstvím SR ve stříhání ovcí. I v letošním roce nás „slovenští bratři“ požádali přes Českou asociaci střihačů ovcí, abychom přijeli dělat rozhodčí na toto klání, jelikož i oni nám jezdí takto vypomáhat při obdobné akci, která se odehrává na Valašsku. V posledních třech ročnících soutěže jsem dělal rozhodčího společně s Thierry Delhomme, ale letos se z rodinných důvodů nemohl účastnit, tudíž jsem byl zvolen hlavním rozhodčím já.



Střihači před soutěží

A tak jsme se po všech přípravách všichni opět sešli v areálu Farmy pod Vtáčnikom, Bystričany, okr. Prievidza, dne 27. 7. 2024. Vše bylo bezvadně připraveno: ovce, soutěžící, pořadatelé, hosté, diváci a média také, a tak mohlo soupeření začít. Ještě zmíním, že bylo velmi horko. Soutěž byla rozdělena na dvě kategorie: do 50 let a nad 50 let. Vítězem se stal pan Slavomír Sobek do 50 let a Šimon Smoleniak nad 50 let. Musím podotknout, že oba vítězové jezdí stříhat velká stáda do Itálie, a jsou tudíž „vystříhaní“, jak se říká mezi střihači ovcí. Českou republiku zastupoval Jakub Toms a Jiří Hrach.

Celá akce proběhla na výbornou. V příštím roce to bude již jubilejní 20. ročník soutěže, přeji tedy, ať se také vydaří. Za sebe doufám, že jsem rozhodoval správně, a přeji všem, abychom jsme se ve zdraví opět sešli.

S přátelským pozdravem Lukáš Neugebauer



Finále soutěže - Slavomír Sobek



Tým rozhodčích



Vítěz Slavomír Sobek a rozhodčí Lukáš Neugebauer

PASTEVEČTÍ PSI V NĚMECKU - OPATŘENÍ NA OCHRANU STÁD PŘED VLČÍMI ÚTOKY

Ve dnech 23.–24. září se za účelem výměny zkušeností konala návštěva spolku Herdenschutz+Hund (ochrana stád plus pes) v Německu, které se mj. zúčastnili zástupci SCHOK, a to Ing. Richard Konrád, Ing. Roman Ciešlar a René Zimmel. Společně se zástupci AOPK a pracovníky Ministerstva životního prostředí jsme měli možnost seznámit se ze zkušenostmi zahraničních kolegů, prakticky vidět v chovatelských areálech opatření určená k ochraně stád před vlčími útoky.

Spolek Herdenschutz+Hund sdružuje několik desítek členů s cílem chránit svá stáda hospodářských zvířat pomocí elektrických ohradníků a pasteveckých psů. Mají vysokou úspěšnost v prevenci škod způsobených vlkem.



Hlavním průvodcem byl během výjezdu předseda spolku a zkušený chovatel pasteveckých psů Swen Keller. Ten je zároveň majitelem početných stád hospodářských zvířat, se kterými provádí výpas, a tím udržuje cenné přírodní lokality. Věnuje se také certifikaci pasteveckých psů využívaných k zabezpečení chovaných zvířat. Během výjezdu hovořil o svých zkušenostech a účastníkům ochotně zodpovídal na někdy i dotěrné dotazy nejen ohledně chovu pasteveckých psů. Probírala se otázka různých typů elektrických ohradníků včetně systému RAPPA. Důležitým tématem byly také rozdílné přístupy k podpoře chovatelů hospodářských zvířat v Česku a Sasku-Anhaltsku.



První den praktických ukázek jsme měli možnost zhlédnout dobrou praxi zemědělského provozu chovatele ovcí a koz hospodářského v kopcovité krajině pohoří Harz. Druhý den jsme navštívili vlhkou rovinatou oblast v blízkosti města Aken, kde Sven provádí výpas pro spolek ochrany přírody NABU. Zde mohla skupina vidět způsob péče o krajinu pomocí pastvy praturů a koníků, potomků divokého koně tarpana. Na místě samozřejmě nechyběla prezentace metod, jakými lze před vlkem chránit i chovy těchto polodivoce žijících zvířat.

Akci zorganizovala Agentura ochrany přírody a krajiny ČR v rámci projektu PROSPECTIVE LIFE. Prakticky jsme viděli možnosti využití již déle debatovaných opatření s využitím pasteveckých psů, jejich certifikací a zařazení do pastevních areálů, kde budou plnit funkci aktivní ochrany před útoky predátorů.

Ing. Roman Ciešlar



FARMA RUDIMOV - MASOZLÚKY

Naše ekologická farma byla založena v roce 2004 na úpatí Bílých Karpat (Rudimov, Zlínský kraj) o celkové výměře 320 ha ve výšce 420 m n. m. Zabýváme se celoročním chovem ovcí plemene romney marsh, masného skotu plemene Aberdeen Angus a několika burských koz na okrasu.



Farmu jsem založil, když mi bylo 19 let, s pomocí mých přátel a rodiny. Vzhledem k tomu, že moji rodiče hospodařili 8 let v nedaleké obci, měl jsem základní zkušenosti a představu o tom, jak bych to chtěl dělat. Podařilo se pronajmout prvních 100 hektarů a zakoupit prvních 48 kusů čistokrevných jehniček z AgroKivi a 10 kusů jalovic z Českého Těšína. Začátek, díky nevědomosti, byl jednoduchý, protože jsem si ještě neuvědomoval všechna potenciální rizika podnikání v zemědělství. Postupem času se nám podařilo dopronajmout ještě cca 200 hektarů, které jsou oploceny pětistránovým ohradníkem novozélandského typu, kde jsem se inspiroval u Pavla Šeligy z nedalekých Vlachovic. Nejtěžší bylo pořídit dostatečnou techniku a vše finančně zvládnout.

Současnost

Od začátku byla farma postavena tak, aby hlavní činností byl prodej plemenných zvířat do dalších chovů, která jsou vhodná do drsnějších podmínek. Ovce (cca 300 ks matek a 600 jehňat), 70 plemenných beranů, 80 krav a 40 jalovic jsou celoročně na pastvinách. V zimě jsou krmeny adlibitně pouze senem, senáží, solí a vodou. Romney marsh jsme si vybrali, protože toto plemeno bylo vhodné do našich podmínek díky své nenáročnosti na kvalitu pastvy, bezproblémovosti nohou a dobré snášenlivosti vlhkých zim.



Náš ovčácký rok začíná podzimním připouštěním, kde používáme 1 berana na maximálně 30 ovcí. Toto období trvá 5 týdnů, takže máme většinou 10 harémů. Po ukončení připouštění dáme ovce na centrální pastvinu, kde jsou po zbytek zimy s jehničkami až do bahnění. Bahnění je v posledních letech laterí, co se počasí týká – jeden den padá sníh, druhý den se můžete opalovat. Tím, že bahníme vše na pastvině, je nutné oplotit celý areál ještě navíc sítkou, protože v předšlých letech nám byly schopny lišky odnést klidně i 20 jehňat přes noc. Ve stádě máme také fenku středoasijského pas-teveckého psa. Dalším predátorem jsou krkavci, kterých je u nás každoročně v hojnějším počtu. Proto jsme letos začali legální souboj – kdo vydrží déle, krkavec nebo dron? Pokud pravidelně hlídáme s dronem a někdy ho i doprovodíme do větší vzdálenosti, krkavci se tak často nevrací. Při bahnění za pomoci čtyřkolky si ovce za roky používání už dobře zvykly. Každé jehně v den narození zvážíme, zaevidujeme povahu, vlastnosti nebo komplikace, které sem tam nastanou, a označíme čipem, což nám v budoucnu zjednodušuje a hlavně zrychluje práci.



V průběhu června ovce stříháme, a je to pro nás i setkání přátel, kde se nás někdy potká i 50. Samozřejmě nechybí naše slivovice a zábava do padnutí. Přebíráme vlnu každoročně prodáváme panu Šeligovi. V průběhu léta provádíme rutinní odčervování podle koprologických výsledků. Po prvním vážení, kde nám hodně pomáhá manipulační ohrada od značky Pattley v kombinaci s průchozím vážením se čtečkou čipů od značky Truetest, která je napojena na systém Festada, se nám vše značně urychlilo a pomalu opouštíme tužku a papír. Výhodu spatřuji hlavně v tom, že máte data vždy hned po ruce v jakémkoliv zařízení. Na podzim se nám pomalu ukazují kandidáti na budoucí plemeníky a jehničky, které zařadíme do chovu další rok. Každoročně obměníme

20 % stáda. Novou krev si sami přivážíme většinou z Anglie, kde nakupujeme romneyky z novozélandských inseminací. Měl jsem velké štěstí, že se mi podařilo vycestovat na farmy na Nový Zéland, do Austrálie, Anglie a Skotska, kde jsem měl možnost se inspirovat.



Zpracování masa:

V roce 2014 jsme se rozhodli založit vlastní zpracovnu masa Masozluky. Po špatné zkušenosti s prodejem jatečných jehňat různým pochybným překupníkům, kteří vozili jehňata bůhvíjak daleko a nejasným způsobem probíhala porážka, jsem měl představu, že když založíme vlastní zpracovnu, všechno se prodá v našem regionu. Tady jsem se ale mýlil. O jehněčí nebyl zájem z několika důvodů. Prvním byla příliš vysoká cena. Druhým byly předsudky, že maso smrdí ovčínou. Třetím



důvodem bylo, že jehněčí bylo dostupné jen 3-4 měsíce v roce. Po vystřízlivění jsme nakonec museli obchod s jehněčím masem rozběhnout tak, aby bylo dostupné po celý rok, s rozvozem po celé ČR. Začali jsme dělat osvětu, vařit na různých akcích a dokazovat, že jehněčí nesmrdí. Co se týče ceny, nakonec jsme našli zákazníky, kteří jsou ochotni zaplatit adekvátní částku - většinou se jedná o luxusní restaurace a lidi, kteří už předsudky nemají. V naší zpracovně a jatkách aktuálně zpracujeme do kuchyňské úpravy cca 1500 ks bio jehňat a 200 ks starých ovcí, které děláme ve službě pro velké odběratele. Jehněčí u nás zraje po dobu minimálně 7 dnů a každý kousek, který opouští naši zpracovnu, je v top kvalitě.



Dále vyrábíme produkty jako jehněčí klobásy, paštiky a další výrobky z hovězího masa. Jsme hrdí, že jsme získali ocenění Bio potravina v kategorii steakového masa s jehněčím T-bone a jehněčím ossobucem. Dále jsme získali s naší jehněčí klobásou ocenění Regionální potravina Zlínského kraje. Stále klademe velký důraz na kompletní zpracování - například všechny kůže, které projdou našimi jatkami, si necháváme vyčinit a prodáváme je přes náš e-shop.



Myslím, že je dobré také zmínit problémy, které nás dlouhodobě potkávají. Jak jsem již psal o predátorech, jako jsou liška a krkavec, tak nás v roce 2017 zasáhl vlk, který nám usmrtil 40 ovcí. Dále, vzhledem k mírným zimám, dochází k devastaci pastvin při zimním krmení. Také se potýkáme s nedostatkem kvalifikovaných pracovníků, kteří jsou ochotni vnímat práci na farmě jako životní styl.

Samozřejmě, že to byla a stále je dlouhá cesta, která naší práci dává smysl. Rád bych vám ještě napsal o dalších našich činnostech, jako jsou pasené lesy, regenerační pastva ovcí a krav, zadržování vody v krajině pomocí mokřadů a tůň, chov burských koz, zpracování ovoce atd... to by bylo na celý časopis.

S pozdravem a mnoho chovatelských úspěchů Farma Rudimov
a celý tým



VIRUS KATARÁLNÍ HOREČKY OVCÍ V ČESKÉ REPUBLICE

MVDr. Petr Václavěk, Ph.D.

Národní referenční laboratoř
pro katarální horečku ovcí
Státní veterinární ústav Jihlava

Foto: MVDr. Karla Šírková,
KVS Karlovarský kraj

Úvod

Katarální horečka ovcí (KHO), známá také jako bluetongue, je virové onemocnění, které primárně postihuje ovce, ale nakazit se může také skot, kozy a ostatní domácí a volně žijící přežvýkavci. Nákaza není přenosná na člověka. Virus je přenesen krevsajícím hmyzem, konkrétně tiplíky z rodu *Culicoides* a globální výskyt onemocnění je ovlivněn distribucí těchto vektorů. U většiny přežvýkavců probíhá onemocnění subklinicky, ale u ovcí a některých divokých přežvýkavců může mít onemocnění fatální průběh. Klinické onemocnění je charakterizováno zejména horečkou, apatií, otoky hlavy, ulceracemi na sliznicích dutiny ústní, laminitidami a dalšími příznaky spojenými s poškozením cév. Infekce u skotu je většinou bez klinických příznaků, ale skot hraje významnou roli v epidemiologii onemocnění díky dlouhodobé virémii. I když nemoc nepředstavuje riziko pro lidské zdraví, její ekonomický dopad na chovy je zásadní kvůli vysoké mortalitě u ovcí a nákladům na kontrolní opatření. Nejzávažnější epizootie lze pozorovat, pokud je do regionu zavlečen nový typ viru, tak jako se to



stalo v Evropě při šíření sérotypu BTV-8 v letech 2006-2009 a jako se to nyní opakuje se sérotypem BTV-3.

Etiologie

Původcem onemocnění je bluetongue virus (BTV), RNA virus z rodu *Orbivirus* a čeledi *Reoviridae*. Jedná se o virus, který je blízce příbuzný s virem epizootického hemoragického onemocnění jelenovitých (EHDV) nebo s virem moru koní. Virus je geneticky velmi rozmanitý a v současnosti je popsáno 29 sérotypů viru BTV, přičemž každý sérotyp obsahuje více kmenů, které se mohou lišit virulencí. Sérotypy BTV 25-29 jsou považovány za „atypické“, protože nejsou přenášeny tiplíky rodu *Culicoides*, ale mohou se šířit přímým kontaktem a obvykle nezpůsobují klinické onemocnění. Tato variabilita komplikuje kontrolu a prevenci onemocnění, protože infekce či vakcinace jedním sérotypem nechrání proti ostatním.

Cesty šíření a „přezimování“ viru

Hlavní cesta šíření viru katarální horečky ovcí je prostřednictvím vektorů - tiplíků rodu *Culicoides*. Specifické druhy tiplíků se liší podle regionů a mezi důležité druhy v České republice patří *Culicoides obsoletus*, *C. pulicaris* a *C. impunctant*. Tento 1-4 mm veliký hmyz aktivně létá na vzdálenost 1-2 km, ale větrem může být unášen až několik set kilometrů. Tiplíci jsou aktivní zejména za soumraku, kdy sají krev hostitelů, na které přenášejí virus. V jiném druhu hmyzu (střeček, vši, klíšťata, komáři) se virus nereplikuje a jeho role je v přenosu zanedbatelná. Virus se dále může šířit mechanicky prostřednictvím kontaminovaných chirurgických nástrojů, jehel nebo semenem infikovaných býků. K přenosu nákazy může

docházet také vertikálně z matky na plod, což vede k abortům nebo narození mláďat s vrozenými vadami.

V mírném pásmu má nákaza sezónní výskyt související s aktivitou přenašečů, což je v České republice období od května do konce listopadu. Existuje několik teorií, jak virus bluetongue přežívá zimu (tzv. overwintering). Jednou z možností je perzistence malého počtu tiplíků, kteří přežívají v chráněných prostorech, jako jsou budovy nebo stáje. Další teorie jsou spojovány s navázáním viru na lymfocyty hostitele či s transplacentárním přenosem. Roli zajiště hraje i dlouhodobá virémie skotu. Délka virémie u ovcí je obvykle 14 až 28 dní, ale délka virémie u skotu je delší a může trvat až 60 dní, což ze skotu činí významný rezervoár viru.

Historie a současné rozšíření BTV-3 v Evropě a v České republice

Historie výskytu viru katarální horečky ovcí v Evropě sahá až do počátku 20. století, ale významnější epidemie začaly být zaznamenávány až v 90. letech. Evropa byla v posledních desetiletích svědkem několika epizod různých sérotypů BTV. Přestože byl virus historicky přítomen hlavně v okolí Středozevního moře, rozšíření specifických druhů tiplíků rodu *Culicoides* do severnějších oblastí Evropy vedlo k výskytu onemocnění i v mírném pásmu. Tento posun je pravděpodobně způsoben změnou klimatu, která vede k delším obdobím tepla a vlhka, což zlepšuje podmínky pro tiplíky. V Evropě dnes největší problém způsobují sérotypy BTV-1, BTV-2, BTV-3, BTV-4, BTV-8 a BTV-16.

V září 2023 byl v Nizozemí detekován sérotyp BTV-3 a tento virus se během podzimu 2023 díky vhodným klimatickým podmínkám rychle rozšířil i do sousedních zemí (Německo, Belgie, Velká Británie). V roce 2024 se situace v Evropě výrazně zhoršila. V srpnu a září 2024 se začal sérotyp BTV-3 rychle šířit napříč Německem a také do dalších evropských zemí (Francie, Dánsko, Norsko, Švýcarsko, Rakousko). Česká republika, která byla od roku 2013 považována za prostou nákazy, zaznamenala 6. září 2024 první ohnisko BTV-3 na území Karlovarského kraje, na farmě v okrese Sokolov. Ke konci září bylo v České republice 28 ohnisek a to v Karlovarském, Ústeckém, Plzeňském a Libereckém kraji. Státní veterinární správa (SVS) v reakci na aktuální výskyt katarální horečky ovcí vytyčila pásmo kolem ohnisek KHO (oblast o poloměru 150 km kolem každého ohniska) a v něm přijala mimořádná veterinární opatření (MVO) s cílem snížit riziko šíření nákazy. Opatření se týkají především chovatelů hospodářských zvířat vnímavých k nákaze tedy ovcí, koz a skotu, ale také přepravců hospodářských zvířat. Opatření spočívají zejména ve výrazném zpřísnění pravidel pro přemísťování zvířat mimo vymezené pásmo. V rámci opatření není třeba utrácet zvířata v ohnisku. V MVO, která jsou dostupná na webových stránkách SVS, lze dohledat všechny podmínky pro přemísťování zvířat v rámci ČR a v rámci EU ve vztahu ke KHO. Současná situace znamená omezení pro obchodování se zvířaty především se třetími zeměmi (státy mimo EU). Přemísťování zvířat z pásma v rámci EU je možno pouze do členských států, které uplatňují výjimku pro KHO. Povolené vakcíny proti sérotypu BTV-3 ještě nejsou v EU oficiálně registrovány, a nemůže tak být vakcinace využito pro potvrzení zdravotní garance v rámci obchodování.

Klinické příznaky

U ovcí se onemocnění projevuje nejzávažněji. Průběh může být akutní až chronický. Nejčastějšími příznaky jsou horečka, apatie, otoky pysků, nozder, víček, mezisaničí a uší, ulcerace v dutině ústní a kulhání v důsledku laminitidy. V některých případech může dojít k otoku a cyanóze jazyka (odtud název "blue tongue"). Infikované ovce mohou vykazovat zvýšené slinění, výtoky z nosu a potíže při přijímání potravy. V závažnějších případech může dojít k rychlé progresi onemocnění, vedoucí ke smrti do 7-9 dnů, nejčastěji v důsledku plicního edému. Zánět paznehtů (laminitida) vede ke kulhání. U březích ovcí může docházet k abortům nebo k narození mláďat s vrozenými vadami. U chronického průběhu může ovce také uhynout a to zejména v důsledku sekundárních bakteriálních infekcí a následkem celkového vyčerpání organismu.



Sore muzzle



Apatické zvíře s horečkou a nefyziologickým postojem



Edém měkkých tkání v důsledku vaskulitidy

Morbidita u ovcí může dosáhnout 50–75 % a to při zavlečení nového kmene viru do naivní populace zvířat. Míra smrtelnosti je u ovcí obvykle méně než 30 %, ačkoli může dosáhnout 50–90 %.

U skotu je průběh onemocnění většinou mírnější nebo asymptomatický, ale i zde se mohou objevit klinické projevy. Skot může trpět horečkou, sliněním a ulceracemi v dutině ústní, i když nejsou tak výrazné jako u ovcí. U dojnic bývá pozorován dočasný pokles produkce mléka, což může být jedním z prvních příznaků infekce. Někdy může dojít k edémům v oblasti hlavy a krku a k mírnému kulhání. Morbidita je u skotu obecně nižší, stejně jako mortalita, která je velmi nízká.

Klinické příznaky pozorované u postižených zvířat během současné nákazy BTV-3 se zdají být závažnější než v případě



Laminitida a zánět korunky paznehtů

sérotypu BTV-8, který se šířil v Evropě v letech 2006–2009. Ovce často vykazují závažné klinické příznaky s vysokou mortalitou a letalitou. Rovněž rychlost šíření viru BTV-3 je nyní rychlejší než šíření během epizoozie BTV-8.

Laboratorní diagnostika

Laboratorní diagnostika je klíčová pro potvrzení infekce, protože klinické příznaky mohou být snadno zaměněny s jinými onemocněními. V rámci diferenciativní diagnostiky je třeba vyloučit nákazy, jako jsou slintavka a kulhavka, přímět pysková, mor malých přežvýkavců a zhoubná katarální horečka (hlavníčka). Nejčastěji používanou diagnostickou metodou je reverzně transkripční PCR (RT-PCR), která detekuje virovou RNA ve vzorcích krve či sekčního materiálu. Na průkaz specifických protilátek proti viru BTV se využívá nejčastěji ELISA test. Na sérotypizaci se používá virus neutralizační test (VNT), nicméně nyní je typizace viru založena zejména na sekvenování genomu. Všechny pozitivní případy KHO jsou nyní v NRL pro BTV v SVÚ Jihlava vykazovány včetně potvrzení sérotypu BTV-3. Izolace viru na kuřecích embryích či na buněčných kulturách je zlatým standardem diagnostiky, ale kvůli časové náročnosti se používá pouze výjimečně.

Pro účely přímého průkazu viru testem PCR se doporučuje pro odběr krve použití zkumavek s antikoagulantem (K3 EDTA). Virus se váže na krevní elementy a plná krev tak umožňuje vyšší citlivost diagnostiky, než v případě vzorku sražené krve a séra. U případů podezření z infekce KHO se vyšetřují zvířata v testu PCR jednotlivě. Za účelem



Apatie, otoky a mukopurulentní výtok z nosder

přemístění zvířat v rámci ČR a v rámci EU je možné do testu PCR vzorky směšovat. Lze směšovat 5 vzorků nesrážlivé krve (např. K3 EDTA) nebo 3 vzorky, pokud je odebrána sražená krev v HEMOS. K vyšetření je třeba dodat jednotlivé vzorky, směšování se provádí až v laboratoři. Je to nutné pro případné dohledání jednotlivých pozitivních zvířat ve směsi. Potřebné množství odebrané krve je minimálně 5 ml. Takto lze z jednoho vzorku vyšetřit také veškerá ostatní požadovaná sérologická vyšetření. Pro sérologickou diagnostiku (ELISA) se vzorky nesměšují.

Prevence

Prevence před infekcí a šířením viru KHO zahrnuje několik opatření, přičemž nejvýznamnější je vakcinace a ochrana proti vektorům. Evropské státy používají jako hlavní nástroj pro kontrolu KHO vakcinaci proti tomuto viru. Ve světě se používají dva typy vakcín – živé atenuované vakcíny, které poskytují dlouhodobou imunitu, ale mohou mít určité bezpečnostní riziko, a inaktivované vakcíny, které jsou bezpečnější, ale méně účinné. Živé vakcíny nejsou v Evropské unii povoleny kvůli obavám z rekombinace vakcinačního viru s cirkulujícími variantami a riziku zvýšení virulence. Inaktivované vakcíny snižují u nakažených zvířat klinické příznaky a virémii. Současné možnosti vakcinace proti BTV-3 jsou specifikovány v MVO vydaných SVS ČR. Chovatelům zvířat v pásnu se povoluje očkování proti viru BTV-3. K očkování mohou být použity pouze schválené vakcíny včetně vakcíny BioBos BTV3 (Bioveta). Očkování je dobrovolné, hradí je chovatel a provádí soukromý veterinární lékař schválený místně příslušnou KVS SVS. Očkováná zvířata musí být v den očkování klinicky zdravá. V letech 2008-2011 probíhala v ČR plošná povinná vakcinace u všech domácích přežvýkavců proti sérotypu BTV-8. Vakcinace byla částečně hrazena z prostředků EU. I pro současnou vlnu nákazy platí, že se chovatelé budou moci obracet na Ministerstvo zemědělství, které bude kompenzovat náklady spojené s výskytem KHO.

Ochrana zvířat před vektory zahrnuje také používání insekticidů, repelentů a biocidů. Seznam schválených přípravků pro přímou aplikaci na zvířata či k použití ve vozidlech a stájích zveřejňuje SVS. Ochrana proti vektorům pomocí insekticidů či repelentů je stejně jako PCR testování a vakcinace součástí nástrojů umožňujících za určitých podmínek přesun zvířat z pásma KHO. Obecně lze do preventivních opatření zahrnout všechna zaváděná veterinární opatření specifikovaná v MVO, která zahrnují výše popsané omezení pohybu zvířat a sledování zdravotního stavu zvířat. Do konce období pravděpodobného výskytu vektorů (tj. do konce listopadu) je také v ČR zvýšen aktivní sérologický monitoring KHO u vybraných zvířat ve vybraných chovech. Obnoven bude nyní v ČR rovněž entomologický monitoring sledující období aktivity vektora.

Závěr

Podle současné Evropské legislativy, tzv. „Animal Health Law“, je infekce virem KHO zařazena mezi nemoci kategorie C, pro které je eradikační program nepovinný. To je zásadní změna politiky boje proti této nemoci, neboť dříve legislativa stanovovala okamžitou eradikaci nemoci. Úřad EFSA ve

svém stanovisku uvádí, že aby byla eradikace úspěšná, měla by činit míra proočkovanosti alespoň 95 % vnímavého skotu a ovcí po dobu několika let. Správná prevence a kontrola onemocnění katarální horečky ovcí vyžaduje komplexní přístup. Je pravděpodobné, že s pomocí vakcinace a přísných veterinárních opatření se ČR opět stane zemí prostou výskytu KHO.

Literatura:

Belbis G., Zientara S., Breard E., Sailleau C., Caignard G., Vitour D. & Attoui H. (2017). Bluetongue virus: From BTV-1 to BTV-27. *Adv. Virus Res.*, 99, 161-197.

Maclachlan N.J., Mayo C.E., Daniels P.W., Savini G., Zientara S., Gibbs E.P. *Bluetongue. Rev Sci Tech.* (2015) Aug;34(2):329-40.

Maclachlan N.J. & Mayo C.E. (2013). Potential strategies for control of bluetongue, a globally emerging, *Culicoides*-transmitted viral disease of ruminant livestock and wildlife. *Antiviral Research*, 99, 79-90.

Mayo C., Mullens B., Gibbs E.P. & Maclachlan N.J. (2016). Overwintering of Bluetongue virus in temperate zones. *Vet. Ital.*, 52, 243-246.

NAŘÍZENÍ KOMISE V PŘENESENÉ PRÁVOMOCI (EU) 2020/689 ze dne 17. prosince 2019, kterým se doplňuje nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/429, pokud jde o pravidla pro dozor, eradikační programy a status území prostého nákazy pro některé nemoci uvedené na seznamu a nově se objevující nemoci. *Úř. věst. L 174*, 3.6.2020, s. 211.

Ranjin K., Prasad M., Brar B., Lambe U., Kumar R., Ghosh M. & Prasad G. (2019). Bluetongue virus vaccine: conventional to modern approach. *Acta Virologica*, 63, 3-18.

Rojas JM, Martín V, Sevilla N. Vaccination as a Strategy to Prevent Bluetongue Virus Vertical Transmission. *Pathogens*. 2021 Nov 22;10(11):1528. doi: 10.3390/pathogens10111528. PMID: 34832683; PMCID: PMC8622840.

Santman-Berends I.M.G.A., van den Brink K.M.J.A., Dijkstra E., van Schaik G., Spierenburg M.A.H., van den Brom R. (2023) The impact of the bluetongue serotype 3 outbreak on sheep and goat mortality in the Netherlands in 2023. *Prev Vet Med*. 2024 Oct;231:106289.

Státní veterinární správa ČR, <https://www.svscr.cz/kataralni-horecka-ovci-aktualni-informace/>

Subhadra S., Sreenivasulu D., Pattnaik R., Panda B.K., Kumar S. Bluetongue virus: Past, present, and future scope. *J Infect Dev Ctries*. 2023 Feb 28;17(2):147-156.

van den Brink K.M.J.A., Santman-Berends I.M.G.A., Harkema L., Scherpenzeel C.G.M., Dijkstra E., Bisschop P.I.H., Peterson K., van de Burgwal N.S., Waldeck H.W.F., Dijkstra T., Holwerda M., Spierenburg M.A.H., van den Brom R. Bluetongue virus serotype 3 in ruminants in the Netherlands: Clinical signs, seroprevalence and pathological findings. *Vet Rec*. 2024 Aug 17;195(4):e4533.

Voigt A., Kampen H., Heuser E., Zeiske S., Hoffmann B., Höper D., Holsteg M., Sick F., Ziegler S., Wernike K., Beer M., Werner D. (2024) Bluetongue Virus Serotype 3 and Schmallenberg Virus in *Culicoides* Biting Midges, Western Germany, 2023. *Emerg Infect Dis*. 2024 Jul;30(7):1438-1441.

World Organisation for Animal Health (OIE) (2021). *WOAH Terrestrial Manual 2021, CHAPTER 3.1.3. Bluetongue (infection with bluetongue virus)*. WOA, Paris, France. Available at <https://www.woah.org/>

■ PLSTĚNÁ ŽABKA

Dnes si vyrobíme žabičku metodou suchého plstění.

Budeme potřebovat bílou, zelenou a drobet černé vlny. Počítejte s tím, že se během plstění, tedy během tvarování rouna plstící jehlou, velikost plstěného tvaru postupně zmenší. Dále budete potřebovat plstící jehlu (můžete narážet na více velikostí jehel, pro začátečníky je nejlepší velikost L) a podložku – může to být kus molitanu, nebo jen houbička na mytí nádobí.

Začneme s bříškem a korpusem pro celou žabičku. Bílou vlnu si pevně srolujeme do válečku a pícháním jehlou – plstěním (kolmo k podložce), vytváříme do požadovaného tvaru. Tady to bude zpředu zploštělá kulička. Kulička by měla být alespoň trochu tvrdá. Může to trvat cca 5 minut.

Kuličku ze stran a zadní části obalíme zelenou vlnou a připlstíme jehlou, dokud nebude držet na korpusu samostatně. Bílé bříško necháme koukat.



Ze zelené vlny vytváříme dva oválky jako žabí ručičky, přiložíme k bříšku a připlstíme z boků na žabku.

Teď začneme vyrábět nožky. Vezmeme zelenou a vytváříme nožky do písmene U. Zaplstíme je více do tvrda, aby držely tvar, a poté je připlstíme zespoda k žabce tak, aby část vykukovala.



Plstěním zpevníme vykukující část tak, aby nám žabička stála. Prstíky vytváříme pícháním stále do stejného místa, dokud nevznikne prohlubeň.



Jako hlavičku si připravíme kuličku ze zelené. Trochu zpevníme a připlstíme na tělíčko.

Vytváříme si dvě bílé kuličky jako oči a přiděláme na zelenou hlavičku. Z černé vyrobíme zorničky.



Přes oči ještě přetáhneme zelenou a připlstíme.



A máme hotovo! Krásný dárek pro někoho blízkého nebo pro sebe jen tak pro potěšení.

Vlasta Konrádová

■ PŘEDSTAVUJEME ČLENY KLUBU ZPRACOVATELŮ VLNY A JINÝCH PŘÍRODNÍCH MATERIÁLŮ

Vlasta Konrádová

S vlnou pracuji cca od roku 2017, kdy jsem začala pracovat pro Svaz chovatelů ovcí a koz, kde mě chovatelky s tímto úžasným materiálem seznámily. Je to nádherný koníček, kterému se můžu dostatečně věnovat díky tomu, že pracuji na částečný úvazek. Mé moto je „**Vlněné zboží pro zahřátí těla i duše**“, protože vyrábím jak oblečení, tak i doplňky, šperky a dekorace. Moc ráda mluvím o zpracování vlny a vzdělávám tak děti i dospělé.

Moje výrobky najdete na:

- www.vlnirna.cz

- www.facebook.com/vlnirna

Mám certifikát regionálního výrobku – Region Blanických rytířů



27. mezinárodní konference chovatelů ovcí a koz 2024 v Koutech

Dovolujeme si Vás pozvat na 27. setkání chovatelů ovcí a koz, které se uskuteční v pátek a v sobotu 1. – 2. listopadu 2024 v kongresovém hotelu Luna, Kouty 77, 584 01 Ledec nad Sázavou.

V plánovaných přednáškách přineseme aktuální informace nejen ze státní správy. Počítáme s účastí zástupců Ministerstva zemědělství, Ministerstva životního prostředí, Státní veterinární správy, PGRLF. Pozornost budeme věnovat šlechtění a výživě malých přežvýkavců, budeme řešit i vlčí problematiku. Program přednášek našeho setkání bude končit v sobotu oblíbeným veterinárním blokem, kde se budeme celé dopoledne věnovat aktuální zdravotní situaci v chovech ovcí a koz. Také nový způsob určování parentity dostane významný prostor.

Páteční program začne v 9:00 hod, prezence proběhne ve vstupní hale od 8:00 hod. Pro účastníky bude zajištěno celodenní občerstvení. Večer bude zakončen společnou večeří a věříme, že i příjemnou a pohodovou debatou mezi chovateli a přáteli.

V průběhu obou dní mohou přilehlé konferenční prostory využít pro jednání chovatelské kluby. Před sobotním odjezdem ještě stihneme společný oběd.

Bližší informace budou aktuálně zveřejňovány v průběhu měsíce října na webových stránkách Svazu - www.schok.cz.

Účastnický poplatek pro člena Svazu je 1 000 Kč. Pro ostatní účastníky konference je tento poplatek stanoven ve výši 1 200 Kč. Pro účastníky pátečního programu je cena 700 Kč. Poplatky se vybírají při prezenci na konferenci.

Byli bychom rádi, aby se zájemci dopředu přihlásili nejen na konferenci pracovníkům Svazu (e:info@schok.cz), ale také si včas zajistili rezervaci ubytování přímo na recepci hotelu (recepce@hotelluna.cz)

Na 27. mezinárodní konferenci zveme všechny zájemce nejen z řad členů Svazu.

Adresa: Kouty 77, 584 01 Ledec nad Sázavou

GPS: 49°38'18"N; 15°17'57"E; 49.638N, 15.3E

Telefon: +420 569 738 800

e-mail: hotelluna@hotelluna.cz

Pátek dopoledne:

- Současná situace v chovu ovcí a koz v ČR, dotační politika – Ing. Petr Jílek (MZe)
- Újmová vyhláška, Operační program Životní prostředí – Ing. Petr Servus (MŽP)
- Aktuality a nabídky fondu PGRLF – Bc. Jan Pátek (PGRLF)
- Aktuální nálezová situace v chovu ovcí a koz – MVDr. Zbyněk Semerád (SVS)
- Spolupráce se SCHOK z.s. k vybraným aktivitám (legislativní ukotvení rodinné farmy, myslivecký zákon, snižování byrokracie – Ing. Jaroslav Šebek (ASZ ČR)

Pátek odpoledne:

- Vlci – strategický nástroj k nucenému vyvlastnění kulturní krajiny – Ing. Gerhard Fallent (Rakousko)
- České kvasinky GEDELAN zlepšují ekonomiku chovu ovcí a koz – Ing. Aleš Rusek
- Krmení ovcí a koz v období zimy – Ing. Jiří Dudek (MIKROP ČEBÍN a.s.)
- Katarální horečka ovcí – vakcinovat nebo nevakcinovat – MVDr. Martin Vodinský (Bioveta a.s.)
- Přehled požadavků na faremní zpracování – Ing. Milan Kouřil
- Výživa ovcí v zimě – Ing. Martin Musílek, Ing. Andrea Suszková (NTG AGRI s.r.o.)
- Efektivní ošetření paznehtů ovcí a koz v souvislosti s welfare – Ing. Dominika Sokolová (Festada)
- Kontrola užitkovosti, početní stavy v KU, genomická plemenná hodnota, ověřování původů u koz – Ing. Richard Konrád (SCHOK)

Vážení chovatelé,

níže přikládáme program veterinárního bloku Mezinárodní konference chovatelů ovcí a koz v Koutech dne 2. 11. 2024

Program semináře VÚVeL ACADEMY

Nový způsob určování parentity a další poznatky z oblasti zdraví ovcí a koz

Termín 2. 11. 2024

Čas: 9.00-14.00

Místo: Hotel Luna, Kouty, Ledec nad Sázavou

Program

- Ověřování původu jinak – legislativní a technické aspekty – Ing. David Lipovský (ČMSCH, a.s.)
- Genotypizace ovcí a koz, jak to vidí ČMSCH – Ing. Michaela Přibáňová, Ph.D. (ČMSCH, a.s.)
- Mikrominerální výživa ovcí a koz v různých fázích reprodukčního cyklu – prof. MVDr. Leoš Pavlata, Ph.D. (MENDELU)
- Možnosti asistované reprodukce pro chovatele malých přežvýkavců – Ing. Tereza Ranná (VÚŽV)
- Shrnutí řešení projektu QK1910082 z pohledu paratuberkulózy – MVDr. Jiřina Marková, Ph.D. (VÚVeL)

Seminář organizovaný VÚVeL v rámci Programu rozvoje venkova reg. číslo projektu 23/016/0121a/564/000059



Jak se do hotelu Luna dostanete?

Cesta od Prahy netrvá ani hodinu. Dálnicí D1 opustíte exitem na 66. km LOKET a jedte na Ledeč nad Sázavou. Cestou si můžete užít krásný výhled z mostu nad přehradou Želivka. Asi 1 km před Ledčí zahnete doprava na Jihlavu. Ještě před první obcí odbočte u fotbalového hřiště a rybníka doleva na Kouty a pokračujte rovně. Po projetí obcí Kouty přijedete k rybníku, u kterého uvidíte hotel Luna.

Cesta od Brna je ještě snazší. Sjedte z D1 na 81. km KOBEROVIC a jedte na Ledeč nad Sázavou. Hned za obcí Kamenná Lhota u rybníka a fotbalového hřiště odbočte doprava na Kouty a pokračujte rovně. Po projetí obcí Kouty přijedete k rybníku, u kterého již uvidíte hotel Luna. Těšíme se na setkání s Vámi.

Ing. Jíří Huml



Česká technologická
platforma pro zemědělství



Česká technologická platforma pro zemědělství ve spolupráci
s Výzkumným ústavem veterinárního lékařství, v. v. i. a Českou zemědělskou univerzitou v Praze

si Vás dovolují pozvat na workshop VÚVeL ACADEMY

PARAZITI OVCÍ A KOZ V PRAXI

28. 11. 2024, 10:00–15:00

Místo konání: Výzkumný ústav veterinárního lékařství, velká zasedací místnost, budova č. 1,
Hudcova 296/70, 621 00 Brno

Program:

10:00–10:30 Registrace

10:30–12:00

Paraziti ovcí a koz v kostce, doc. MVDr. Adam Novobilský, Ph.D., VÚVeL

Diagnostika parazitů – klasika a nové trendy, Mgr. Lucie Škorpíková, Ph.D., VÚVeL

13:00–15:00

GoSheePar – představení projektu, možnosti zapojení chovatelů

doc. MVDr. Adam Novobilský, Ph.D., VÚVeL

Anthelmintika, udržitelné tlumení parazitů a anthelmintická rezistence

doc. Ing. Jaroslav Vadlejch, Ph.D., ČZU v Praze

Zkušenosti s diagnostikou a tlumením helmintóz u malých přežvýkavců na Slovensku

prof. MVDr. Marián Várady, DrSc., Parazitologický ústav SAV, Košice

Registrace: on-line, na odkazu www.vri.cz/prihlaseni

Účast na workshopu je bezplatná, občerstvení je zajištěno.

gosheepar.cz



Vážení chovatelé, níže uveřejňujeme vyjádření Státní veterinární správy ve věci mimořádných veterinárních opatření k zamezení šíření nebezpečné nákazy - katarální horečky ovcí tak, jak byla aktualizovaná 20. 9. 2024. Aktuální info naleznete na webu SVS www.svscr.cz.

Č. j. SVS/2024/133168-G



NAŘÍZENÍ STÁTNÍ VETERINÁRNÍ SPRÁVY

Ústřední veterinární správa Státní veterinární správy jako místně a věcně příslušný správní orgán podle ustanovení § 48 odst. 1 písm. c) zák. č. 166/1999 Sb., o veterinární péči a o změně některých souvisejících zákonů (veterinární zákon), ve znění pozdějších předpisů, s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/429 ze dne 9. března 2016 o nálezích zvířat a o změně a zrušení některých aktů v oblasti zdraví zvířat („právní rámec pro zdraví zvířat“), v platném znění, nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) 2020/689 ze dne 17. prosince 2019, kterým se doplňuje nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/429, pokud jde o pravidla pro dozor, eradikační programy a status území prostého nákazy pro některé nákazy uvedené na seznamu a nově se objevující nákazy, v platném znění (dále jen „nařízení (EU) 2020/689“), a nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) 2020/688 ze dne 17. prosince 2019, kterým se doplňuje nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/429, pokud jde o veterinární požadavky na přemísťování suchozemských zvířat a násadových vajec v rámci Unie, v platném znění (dále jen „nařízení (EU) 2020/688“), v souladu s ustanovením § 54 odst. 2 písm. a) a odst. 3 veterinárního zákona a v souladu s ustanovením § 75a odst. 1 a 3 veterinárního zákona nařizuje následující

změnu mimořádných veterinárních opatření č. j. SVS/2024/131063-G ze dne 10. 9. 2024 vydaných k zamezení šíření nebezpečné nákazy - katarální horečky ovcí (dále také „KHO“) na území České republiky:

ČÁST PRVNÍ

1. Článek 1 zní:

Čl. 1

Vymezení pásma kolem ohnisek KHO, sérotyp 3 - oblasti o minimálním poloměru 150 km kolem ohniska nákazy

Tímto pásmem se stanovují tyto územní celky:

Karlovarský kraj (všechny okresy), Ústecký kraj (všechny okresy), hlavní město Praha, Středočeský kraj (všechny okresy), Liberecký kraj (všechny okresy), Plzeňský kraj (všechny okresy), Jihočeský kraj (všechny okresy), Kraj Vysočina (okres Pelhřimov, okres Havlíčkův Brod, okres Jihlava), Pardubický kraj (okres Pardubice, okres Chrudim), Královehradecký kraj (okres Jičín, okres Hradec Králové“).

2. V čl. 2 odst. 1 písmeno b) zní:

Čl. 2

„b) splnit při přemístění zvířat mimo pásmo jiných než přemísťovaných přímo na jatky podmínky stanovené v bodě 1 nebo 2:

1.

i. zvířata byla chráněna před útoky tiplíků druhu *Culicoides* (dále jen „vektorů“) pomocí insekticidů či repelentů alespoň po dobu 14 dnů před datem přemístění, o čemž provede záznam do evidence chovatele o použití veterinárních léčiv a přípravků, jako insekticidů a repelentů může být použit pouze veterinární léčivý přípravek nebo biocid uvedený na následujícím odkazu na webu Státní veterinární správy ČR: <https://www.svscr.cz/kataralni-horecka-ovci-aktualni-informace/>, ii. zvířata byla během tohoto období podrobena testu PCR s negativními výsledky, přičemž tento byl proveden na vzorcích odebraných alespoň 14 dní po datu počátku ochrany před útoky vektorů, iii. vzorky musí odebrat soukromý veterinární lékař schválený místně příslušnou krajskou veterinární správou Státní veterinární správy nebo Městskou veterinární správou Státní veterinární správy v Praze (dále jen „KVS SVS“) pro činnost podle § 61 odst. 5 veterinárního zákona, iv. vzorky musí být vyšetřeny ve státním veterinárním ústavu, v. zvířata musí být doprovázena veterinárním osvědčením vystaveným místně příslušnou KVS SVS. Žádost o vystavení veterinárního osvědčení musí být doručena na KVS SVS 3 dny před přemístěním zvířat. Chovatel je povinen předložit KVS SVS protokol s negativním výsledkem laboratorního vyšetření na KHO metodou PCR. Výsledek PCR vyšetření je platný 10 dnů od data odběru vzorku.

nebo

2. zvířata byla očkována proti KHO, sérotyp 3 a nacházejí se v období imunity zaručeném specifikacemi očkovací látky a

i. byla očkována před více než 60 dní před datem přemístění nebo

ii. byla podrobena testu PCR s negativními výsledky na vzorcích odebraných alespoň 14 dní po nástupu imunity stanovené ve specifikacích očkovací látky.“.

3. Článek 3 zní

Čl. 3

„(1) Chovatelům zvířat v pásmu se povoluje očkování proti viru KHO, sérotyp 3. K očkování a přeočkování mohou být použity pouze následující vakcíny, které jsou určeny k vakcinaci proti KHO vyvolané virem KHO, sérotyp 3 (dále jen „inaktivovaná vakcína“):

1. BULTAVO 3 - držitel Boehringer Ingelheim Vetmedica GmbH, Germany,

2. BLUEVAC-3 - držitel CZ Vaccines S.A.U., Spain/CEVA Tiergesundheit GmbH, Germany,

3. Syvazul BTV 3 - držitel Laboratorios Syva S.A., Spain/Virbac Tierarzneimittel GmbH, Germany, nebo

4. BioBos BTV 3 - držitel Bioveta, ČR.

(2) Očkování je dobrovolné a hradí je chovatel.

(3) Očkování provede soukromý veterinární lékař schválený místně příslušnou KVS SVS pro činnosti podle § 61 odst. 5 veterinárního zákona v souladu s příbalovým letákem výrobce očkovací látky. Očkováná zvířata musí být v den očkování klinicky zdravá.

(4) Chovatel zajistí u mláďat narozených očkováním matkám neprodlené vedení evidence těchto mláďat po dobu 90 dnů od jejich narození a jejich označení v souladu se zákonem

č. 154/2000 Sb., o šlechtění, plemenitbě a evidenci hospodářských zvířat a o změně některých souvisejících zákonů (plemenářský zákon), ve znění pozdějších předpisů. V případě přemístění těchto mláďat na jiné hospodářství informuje chovatel písemně jejich příjemce o skutečnosti, že zvířata pocházejí od očkováných matek.

(5) V případě přemístění očkováných zvířat na jiné hospodářství informuje chovatel příjemce zvířat o skutečnosti, že jsou zvířata očkována inaktivovanou vakcínou a předá písemné údaje o datu provedení očkování a názvu očkovací látky."

4. Článek 4 zní:

Čl. 4

Soukromým veterinárním lékařům provádějícím očkování a přeočkování proti viru KHO, sérotyp 3, se nařizuje:

- provést písemný záznam do evidence chovatele o použití veterinárních léčiv a přípravků s uvedením počtu očkováných zvířat, identifikačních čísel zvířat, data očkování, popřípadě přeočkování a názvu očkovací látky,
- provést záznam do formuláře aplikace SVL dostupné na adrese <https://svl.svscr.cz/>."

5. Článek 5 zní:

Čl. 5

Chovatelům očkováných zvířat v pásnu se při přemístění těchto zvířat mimo pásnu nařizuje:

- splnit při přemístění očkováných zvířat jiných než přemísťovaných přímo na jatky mimo pásnu na území ČR podmínky článku 2 odstavce 1,
- přemístit do jiného členského státu očkováná zvířata jiná než přemísťovaná přímo na jatky pouze v případě, že členský stát určení uplatňuje pro přemístění zvířat vzhledem ke KHO na jeho území výjimku podle nařízení (EU) 688/2020 a nařízení (EU) 689/2020 a tato výjimka je hlášena na Evropskou komisi,
- splnit při přemístění očkováných zvířat na jatky mimo pásnu na území ČR podmínky článku 2 odstavce 1 písmene c),
- splnit při přemístění očkováných zvířat na jatky do jiného členského státu podmínky článku 2 odstavce 3 písmene b)."

6. Za článek 5 se vkládá nový článek 6, který zní:

Čl. 6

Příjemcům očkováných zvířat v pásnu se nařizuje:

- provést písemný záznam do jeho evidence chovatele o použití veterinárních léčiv a přípravků s uvedením počtu očkováných zvířat, identifikačních čísel zvířat, data očkování, popřípadě přeočkování a názvu očkovací látky,
- zajistit u mláďat narozených očkováním matkám neprodlené vedení evidence těchto mláďat po dobu 90 dnů od jejich narození a jejich označení v souladu se zákonem č. 154/2000 Sb., o šlechtění, plemenitbě a evidenci hospodářských zvířat a o změně některých souvisejících zákonů (plemenářský zákon), ve znění pozdějších předpisů. V případě přemístění těchto mláďat na jiné hospodářství informuje chovatel písemně jejich příjemce o skutečnosti, že zvířata pocházejí od očkováných matek."

Dosavadní články 3 až 5 se označují jako články 7 až 9.

ČÁST DRUHÁ

Společná a závěrečná ustanovení

(1) Toto nařízení nabývá podle § 2 odst. 1 a § 4 odst. 1 a 2 zákona č. 35/2021 Sb., o Sbírce právních předpisů územních samosprávných celků a některých správních úřadů z důvodu naléhavého obecného zájmu, platnosti jeho vyhlášením formou zveřejnění ve Sbírce právních předpisů a účinnosti počátkem dne následujícího po dni jeho vyhlášení. Datum a čas vyhlášení nařízení je vyznačen ve Sbírce právních předpisů.

(2) Toto nařízení se vyvěšuje na úředních deskách Ministerstva zemědělství a krajských úřadů, jejichž území se týká, na dobu nejméně 15 dnů a zveřejňuje se neprodleně na internetových stránkách Státní veterinární správy. Pokud jsou nařízením ukládány povinnosti i jiným subjektům, než jsou chovatelé hospodářských zvířat, zveřejňuje se nařízení také v celostátním rozhlasovém nebo televizním vysílání.

(3) Státní veterinární správa zveřejní oznámení o vyhlášení nařízení ve Sbírce právních předpisů na své úřední desce po dobu alespoň 15 dnů ode dne, kdy byla o vyhlášení vyrozuměna.

V Praze dne 20.9.2024

Obdrží:
Ministerstvo zemědělství
Všechny krajské úřady ČR

MVDr. Zbyněk Semerád
ústřední ředitel
podepsáno elektronicky

**Státní veterinární správa**

Slezská 100/7, Praha 2, 120 00

T: +420 227 010 111

El. adresa podatelny: epodatelna@svs.cz

ID datové schránky: d2vaivr



Č. j.: SVS/2024/135278-G
Vyřizuje: MVDr. Klára Jelínková,
Ph.D.
Telefon: +420 541 594 432

Dle rozdělovníku

V Praze dne 18. 09. 2024

Oznámení o změně mimořádných veterinárních opatření SVS ČR pro pásmo katarální horečky ovčí

Vážená paní, vážený pane,

dovoluji si Vám oznámit, že dne 20. 9. 2024 proběhne změna Nařízení Státní veterinární správy (mimořádných veterinárních opatření), Č. j. SVS/2024/131063-G k zamezení šíření nebezpečné nákazy - katarální horečky ovčí (dále také „KHO“) na území České republiky. Touto změnou bude rozšířeno pásmo KHO a bude povolena vakcinace zvířat v tomto pásmu proti sérotypu 3 KHO za specifikovaných podmínek.

Pásmo KHO bude od 21. 9. 2024 zahrnovat následující územní celky ČR:

Karlovarský kraj (všechny okresy), Ústecký kraj (všechny okresy), hlavní město Praha, Středočeský kraj (všechny okresy), Liberecký kraj (všechny okresy), Plzeňský kraj (všechny okresy), Jihočeský kraj (všechny okresy), Kraj Vysočina (okres Pelhřimov, okres Havlíčkův Brod, okres Jihlava), Pardubický kraj (okres Pardubice, okres Chrudim), Královehradecký kraj (okres Jičín, okres Hradec Králové).

S pozdravem

MVDr. Zbyněk Semerád
ústřední ředitel Státní veteri-
nární správy
podepsáno elektronicky

Bankovní spojení: ČNB 4221011/0710
IČ: 00018562

